LAISVĖ
Weekly
102-02 Liberty Ave.
Ozone Park, N. Y. 11417
Telephone: 641-6887
Area Code 212

Entered as second class matter at the Post Office of Jamaica, N. Y., under the Act of March 3, 1879.

LAISVĖ

THE LITHUANIAN WEEKLY

LAISVĖ—LIBERTY
Savaitinis
Jungtinėse Valstijose $12.00
Kanadoje $15.00
Kitur užsienyje $15.00
Pavienio egzemploriaus kaina 25 centai

PRICE 25 c.

NO. 38 ★ ★ ★ ★ ★ ★ PENKTADIENIS, SPALIO [OCTOBER] 1, 1982 OZONE PARK, N. Y. 11417 ★ ★ ★ ★ ★ ★ 71-IEJI METAI

STATE HISTORICAL SOCIETY OF WISCONSIN
OCT 05 1982

KRISLAI

Naujoji Anglija . . .
N. A. ir lietuviai
Apie TSRS literatūrą
Prancūzijos komunistai

R. BARANIKAS

New Hampshire valstijoje, kaip jau buvo pranešta mūsų spaudoje, įvyko įdomus susitikimas tarp Naujosios Anglijos ir Tarybų Sąjungos laikraštininkų—taikos reikalais. Iš JAV pusės dalyvavo grupė redaktorių, nuo Bostono didlapio "Globa" iki visai mažų miestelių vietinių laikraščių. TSRS delegacija irgi buvo įvairi. Jos sąstate radosi ir Vilniaus "Tiesos" redaktorius Albertas Laurinčiukas.

Su Laurinčiuku teko susitikti po tos konferencijos New Yorke. Paklaustas, kaip viskas klojosi konferencijoje, Albertas pasakojo, kad tik vienu atžvilgiu vieni laimėjo, kiti pralaimėjo—jis, pavyzdžiui, pralaimėjo lošiant tenisą su Naujosios Anglijos redaktoriais, bet kaslink pasikeitimo mintimis, **visi laimėjo:** po kelių dienų diskusijų tarybiniai ir amerikiečiai žurnalistai daug teisingiau vieni kitus suprato . . .

□

Būdinga, kad ta konferencija vyko Naujojoje Anglijoje, kad ją faktinai sušaukė Naujosios Anglijos laikraštininkai savo iniciatyva: Ši krašto dalis turi senas liberalines, pažangias tradicijas,—Naujoji Anglija buvo pirmoji Amerikos revoliucijos kovoje prieš britus; Naujoji Anglija išvystė stipriausiąjį abolicionistų priešvergovišką judėjimą; Naujoji Anglija, kurioje dabar koncentruojasi daugiau universitetų, negu bet kokioje kitoje krašto dalyje, rinkimuose paprastai balsuoja kiek pažangiau, šiek tiek "į kairę", nuo likusio krašto. Pavyzdžiui, kai Nixonas buvo antru kartu išrinktas į prezidentus, Naujosios Anglijos širdis, Massachussets valstija, buvo vienintelė, kuri atidavė savo balsus už McGoverną.

□

Žinoma, Naujoji Anglija turi ir kitą pusę, o tai tą pusę geriau pažįsta Amerikos lietuviai. Gyvendami tokiuose miestuose kaip Lowell, Mass., Worcester, Mass, ir Nashua, N. H., industriniuose centruose, jie gerai pažįsta klasių kovą lengvoje ir vidutinėje pramonėje (batų, tekstilės) kuri Naujojoje Anglijoje virė nemenkesniu įžūlumu, negu sunkiojoje pramonėje kitose šalies dalyse. Prie tos kitos Naujosios Anglijos pusės galima priskaityti ir Sacco ir Vanzetti nužudymą Bostono apylinkėje, kuris sukrėtė visą pasaulį.

□

Skaitau, kad Tarybų Sąjungoje leidžiama net 45 tomų Jungtinių Amerikos Valstijų literatūros antologija. Tuose tomuose bus suglausti geriausieji Amerikos literatūros kuriniai, nuo ankstyvųjų klasikų iki pačių dabartinių rašytojų.

Mūsų pusėje, deja, niekas nieko panašaus neplanuojama. Rusų klasikai, aišku, gerai žinomi Amerikoje. Bet kaip su vėlyvesne rusų tarybinės epochos literatūra? Kaip su kitų tarybinių tautų literatūra? Čia didžiulės spragos, ir amerikiečiai turi menkai progų su tarybine literatūra susipažinti. Ot, kad išeitų panašus 45 tomų TSRS literatūros rinkinys čia!

□

Prancūzijos komunistai kelia klausimą, kodėl krašto ginkluotose pajėgose ultradešinieji karininkai dar vis diriguoja pagal savo ideologija. Komunistai reikalauja iš savo sąjungininkų socialistų, iš Mitterando valdžios, kad visoms partijoms būtų leidžiama skleisti kareivių tarpe literatūrą, kad kareiviai turėtų teisę dalyvauti politiniuose mitinguose (dabar karininkai dalyvauja dešiniųjų mitinguose).

Reikalavimas logiškas, bet ar Mitterandas su juom sutiks, labai abejotina.

Protestuoja Britų darbo unijos

London. — Rugsėjo 22 d., tuo metu, kai Britanijos premjerė Thatcher lankėsi Kinijoje, milijonai darbininkų dalyvavo protesto streike. Jie taip parėmė streikuojančius viešosios sveikatos darbuotojus, reikalaujančius didesnių atlyginimų.

Premjerė Pekinge pareiškė, jog šitos demonstracijos padėties nepagerins ir net galinčios pakenkti ateityje. Mat ji ką tik lankėsi Japonijoje, kur norėjo privilioti japonų kompanijas daryti investavimus Britanijoje. Tokia darbininkų akcija, ji sakė, galinti atbaidyti užsiemečius, ir taip britai gali netekti galimybių gauti darbo savo krašte tuo atveju, jei japonai steigtų naujus fabrikus ar kitokį biznį.

Šalia nedarbo akcijos, Londone ir visuose didžiuosiuose miestuose vyko demonstracijos, kuriose kalbas pasakė darbo unijų vadai ir parlamento atstovai. Visa ši veikla, sakoma, buvusi pati smarkiausia darbininkų solidarumo demonstracija nuo 1926 m.

Britų viešosios sveikatos darbuotojai, kurių esama daugiau kaip 600,000, reikalauja didesnių atlyginimų. Daugelio algos dabar siekia apie $145 per savaitę.

Patvirtino konstituciją

Ankara. — Steigiamasis Turkijos seimas vienbalsiai patvirtino konstituciją, pagal kurią šalyje turėtų būti įvesta civilinė valdžia su stipriu prezidentu, smarkiai apribojant spaudos ir darbo unijų teises.

Gen. Kenan Evren, kuris 1980 m. rugsėjo mėnesį įvykdė perversmą, nuvertusį rinktą vyriausybę, ir dabar valdo šalį, automatiškai busiąs išrinktas prezidentu septyneriems metams.

Konstituciją dabar dar peržiūrės Tautinio Saugumo Taryba, kurią sudaro penki generolai, užėmė valdžią kartu su gen. Evren.

Antanas Barkauskas, [dešinėje], Lietuvos TSR Aukščiausiosios Tarybos prezidiumo pirmininkas ir TSRS parlamentinės delegacijos vadovas, sutinkamas Jakartos aerouoste Indonezijos parlamento vicepirmininko Halim Perdanakusuma. Tarybinė grupė susipažino su Indonezijos parlamentine veikla ir aplankė Indonezijos pramonės ir kultūros centrus. Ši nuotrauka paimta iš oficialaus Indonezijos biuletenio, kuriame buvo atspausdintas ir platus pasikalbėjimas su Barkausku.

Brazilijos vadovas numato depresiją

Jungtinės Tautos. — Čia prasidėjo Generalinis asamblėjos bendrieji debatai, ir pirmuoju kalbėtoju, kaip ir visados, buvo Brazilija. Jos prezidentas Joao Baptista Figueiredo, palikdamas nuošalyje politines problemas, pirmon eilėn iškėlė liūdną pasaulio ekonominę padėtį ir pranašavo, kad pasaulis artėja prie ekonominės depresijos, žymiai didesnės, negu 1930-aisiais metais.

Jis kaltino didvalstybes, kad jos, anot jo, daugiau naikina, negu kuria pasaulio gerbūvį, ir ragino Pasaulinį Banką ir Monetarinį Fondą parengti "pavojaus programą", kuri pajudintų sustojusią prekybą ir pinigų skolinimą. Jis ypatingai kalbėjo apie sumažinimą palūkanų ir kliūčių pašalinimą pasaulio prekyboje.

Brazilija, šalia Meksikos, šiuo metu yra pasaulyje labiausiai prasiskolinusi valstybė.

Ateinančių poros savaičių laikotarpyje pagrindiniais pasaulį deginančiais klausimais Asamblėjoje pasisakys apie 150 kalbėtojų iš įvairių

Joao Baptista Figueirado

kraštų. Brazilija ekonominį klausimą laiko taip svarbiu, kad kalbėti atvyko pats šalies prezidentas.

Buenos Aires. — Rugsėjo 22 d. apie 20 tūkst. žmonių buvo susirinkę prie prezidentinių rūmų protestuoti dėl aukštos infliacijos ir mažų atlyginimų. Protestą organizavo Generalinė darbininkų federacija, kuri tvirtina, jog ką tik paskelbtieji algų pakėlimai yra per maži suvesti galui su galu.

Švedijoje socialistai sugrįžo į valdžią

Olof Palme sveikinasi su rinkikais.

Stockholm. — Tuo metu, kai kitos Vakarų Europos šalys pamažu sugrįžta į dešinę, švedai pasuko į kairę ir užpereitą savaitę sugrąžino į valdžią socialistą Olof Palme, kuris buvo premjeru 1969-1976 metais.

Palmės socialistai dabar turi parlamente 166 vietas, o kitos partijos 163. Socialistus remia ir komunistai su 20 vietų. Tokiu būdu naujasis premjeras turės patogią balsų daugumą. Jis žadėjo pagyvinti ekonominį atkutimą, be to, ketina atstatyti įstatymus, pagal kuriuos darbininkai gaus pašalpas nedarbo ir ligos bei kitais atvejais. Savo programos įgyvendinime jis viliasi ir pagalbos iš darbo unijų, kad jos sumažintų savo reikalavimus atlyginimams kelti.

Palme, 55 m. amžiaus, planuoja sukurti specialų fondą, kuris įgalintų unijas pirktis šėrus įvairių pramonės bendrovių, dar 90-čia procentų esančių privačiose rankose. Bet to plano prisibijo opozicija, tvirtinanti, jog per ateinančius 10 metų unijos paimsiančios pramonės įmonių kontrolę į savo rankas ir sunaikinsiančią Švedijos laisvas pramonės įmones.

Tarybų Sąjunga nori sunormalizuoti santykius su Kinija

Maskva. — Tarybų Sąjungos spaudos agentūros pranešimu, Tarybų Sąjungos vadovas Leonidas I. Brežnevas lankėsi centrinės Azijos respublikoje Azerbaidžane ir jos sostinėje Baku pasakytoje kalboje vietos komunistų vadų susirinkime apžvelgė bendrą tarptautinę padėtį.

"Kai dėl Kinijos, tai mes laikome labai svarbiu dalyku, kad santykiai su Kinija būtų sunormalizuoti, remiantis abipusiu respektu ir bendru reikalu".

Pabrėždamas, jog apie TSRS-JAV santykius jis nekalbėsiąs, nes jie "pakankamai žinomi", Brežnevas ilgiau sustojo ties santykiais su Indija, kurios premjerė, Indira Ghandi ką tik buvo užbaigusi savo vizitą Tarybų Sąjungoje.

Bendrame komunikate, priimtame jos lankymosi metu, nurodoma, kad padidėsianti prekyba tarp abiejų šalių dviem etapais, iki 1986 ir paskui iki 1990 metų.

Amerikos spauda rašo, jog šiuo metu Indija esanti pačiu stambiausiu Tarybų Sąjungos prekybos partneriu iš besivystančių šalių tarpe. 1980 m. ta prekyba siekusi 2.4 bilijonų rublių. Ateityje bus labiau koncentruojamasi praplėsti prekybą metalurgijos, anglies, naftos ir energijos bei mašinų gamybos srityse.

Juokiasi iš NBC televizijos filmo

Maskva. — Ryšium su Amerikoje NBC televizijos kompanijos rodytu filmu apie tai, kas šovė popiežių, Tarybų Sąjungos spaudos agentūros Tass komentatorius Juri Kornilov pasijuokė iš nesėkmingo bandymo suversti kaltę Tarybų Sąjungai ar kitoms socialistinio bloko šalims.

Komentatorius sako, kad NBC TV bandžiusi surinkti visą medžiagą, kuri yra reikalinga sukurti sensacingam filmui su visais kriminalinio filmo atributais, bet neįstengusi pateikti jokių tikrų faktų. Jis vadina "absurdiškais" išsigalvojimais, kad būk tarybiniai ar Bulgarijos agentai turėję ką nors bendro, padedant turkui atentate prieš popiežių Joną Paulių.

Komentatorius teigia, kad būtų buvę kur kas tikslingiau iškelti Amerikos slaptosios žvalgybos agentūros veiklą Kongo prez. Lumumbos, Čilės Salvado Allende ir jo ministro Orlando Letelier nužudyme.

Khomeini ragina mokinius šnipinėti

Teheran. — Rugsėjo 24 d. milijonai moksleivių pradėjo mokslo metus Irane. Juos pasveikino per radiją ajatola Khomeini, ragindamas mokytis "revoliucijos dvasioje". Jis jiems pareiškė, jog nebus toleruojama jokia įtaka iš Vakarų ir kad jie pranešinėtų valdžiai apie savo draugus ir mokytojus, kurie tiems "revoliucijos" įstatymams prasižengs.

PASMERKĖ PALESTINIEČIŲ ŽUDYNES IR KVIEČIA SURASTI KALTININKUS

Jungtinės Tautos — Rugsėjo 24 d. Jungtinių Tautų generalinė asamblėja pasmerkė Palestinos pabėgėlių Beiruto stovyklose žudynes ir įgaliojo Saugumo Tarybą pravesti investigaciją. 145 balsais praėjusi rezoliucija tvirtai prirėmė Izraelį prie sienos, ir tiktai Izraelis ir JAV balsavo **prieš**, kai tuo tarpu **už** balsavusiųjų tarpe buvo visi socialistinio bloko nariai, Azijos ir Afrikos tautos ir net anksčiau buvę Izraeliui ir JAV palankūs Europos šalių atstovai.

JAV atstovas Charles M. Lichenstein aiškino, kad tokia rezoliucija tik pablogins bendrą padėtį Libane ir nuo savęs reikalavo, kad asamblėja atskirai balsuotų už rezoliucijos punktą, reikalaujant investigacijos. Čia JAV pabalsavo kartu su kitais 145 JT nariais, Izraeliui balsavime nedalyvaujant.

Prieš priimant rezoliuciją, kalbėjo daugelio šalių atstovai, smerkdami Izraelį ir implikuodami JAV tose nekaltų palestiniečių moterų, vaikų ir senelių žudynėse. Tačiau smarkiausią kalbą pasakė Palestinos Vadavimo Organizacijos ambasadorius Zehdi Labib Terzi. Jis pareiškė, jog "niekas negali tų nusikaltimų atpirkti", darydamas aliuziją į žydų "atpirkimo" šventę, Yom Kippur, kuri buvo pereitą pirmadienį. Jis kaltino už tuos nusikaltimus judeo-nacišką chuntą Tel Avive.

Europos bendrosios rinkos dešimties valstybių vardu kalbėjo Danijos atstovas Wilhelm Ulrichsen, tvirtindamas, kad žudynės įvyko tuo metu, kai Izraelio kariuomenė buvo okupavusi tą sritį. Muzulmonų šalių vardu kalbėjo Pakistano užsienių reikalų ministras Sahabzada Yaqub Khan. Jis pareiškė, jog tos žudynės buvo tiesioginė Izraelio invazijos išvada, ir smerkė Izraelį už Palestinos kovotojų genocidą.

Izraelio atstovas Yehuda Z. Blum, gindamasis kaltino kalbėtojus "vienašališkumu", kad jie dabar puola Izraelį, o nieko nesakę, kai panašios žudynės vykusios Kambodijoje, Ugandoje, Sirijoje, Afganistane ir kitur.

Kadangi generalinė asamblėja norėjo, kad Saugumo

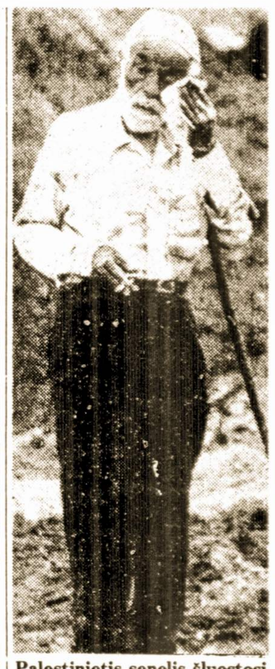

Palestinietis senelis šluostosi ašaras ceremonijose, prisimenant civilius, žuvusius masinėse Beiruto skerdynėse, kurios sukėlė viso pasaulio pasipiktinimą prieš Izraelį. Ligšiol, kaip skelbia libaniečiai, surasta per 600 žuvusiųjų.

Taryba pravestų investigaciją, tiksliai nustatydama kaltininkus, savo rezoliucijoje ji pirmiausia pasmerkė tas žudynes. Tuo tarpu nežinia, kas Jungtinių Tautų vardu tą investigaciją praves. Manoma, jog būsią pasiųsti JT sekretariato žmonės, kurie tą darbą atliks su JT stebėtojais. Asamblėja taip pat pavedė gen. sekretoriui Javier Perez de Cuellar JT patalpose, kur praeina tūkstančiai lankytojų, išstatyti nuotraukas, vaizduojančias tas baisias palestiniečių žudynes.

Daugelis delegatų šiuo metu nesiėmė smarkesnių priemonių, laukdami žinių apie tai, kaip įvykiai plėtosis Izraelyje, kur jau taip pat didėja pasipiktinimas tomis žudynėmis ir reikalaujama pilnos investigacijos. Jos pačioje pradžioje reikalavo Izraelieo prezidentas, bet jai priešinosi premjeras Menachem Begin, kuris dabar jau sutinka.

Naujasis Libano prezidentas Amin Gemayel inauguracijos metu. Kairėje buvęs prez. Elias Sarkis, dešinėje—valdžios protokolo ševas Khall Haddad. Amin pradėjo eiti prezidento pareigas ir nori Libane įvesti šiokią tokią tvarką. Jo kvietimu į Beirutą atvyko Prancūzijos, Italijos ir JAV kariniai daliniai padėti gyventojų saugumą užtikrinti.

LAISVĖ LITHUANIAN WEEKLY

PUBLISHED BY THE LITHUANIAN COOPERATIVE PUBLISHING SOCIETY, INC.

Published Fridays, except in case of holidays

102-02 LIBERTY AVENUE, OZONE PARK, N. Y. 11417

Entered as second class matter at the Post Office of Jamaica, N. Y.

Established April 5, 1911

ANTHONY BIMBA, Editor in chief

EVA T. MIZARA, Editor & Business Manager

SUBSCRIPTION RATES:

United States, per year $12.00	United States, per 6 months... $6.50
Canada, Lat. Amer., per year . $15.00	Canada, Lat. Amer., 6 months . $8.00
Foreign countries, per year ... $15.00	Foreign countries, 6 months ... $8.00

Bedarbių skaičius: 10 nuošimčių

Amerikos bedarbių skaičius jau pasiekė apie 10 nuošimčių. Kitaip sakant, net dešimtdalis Jungtinių Valstijų darbininkijos neturi darbo. Tai šaltas faktas. Ką jis reiškia gyvenime? Rugsėjo 26 dieną viena televizijos programa (NBC) gvildeno kai kuriuos faktus. Buvo rodoma, kaip bedarbiai, panašiai kaip didžiosios krizės-depresijos metu penkiasdešimt metų atgal, pradeda keliauti po šalį. Ištisos šeimynos, netekusios vilties gauti darbo savo miestuose, traukia kitur. iš miesto į miestą, kiekvienoje vietoje bandant rasti darbo. Kadangi tos klajojančios šeimynos neturi daug santaupų, jos dažnai nakvoja automobiliuose; kadangi jos neišgali valgyti valgyklose, jos valgo ten pat, prie savo automobilių, nusipirktą paprastą valgį—duoną su pienu, šaltus pigius konservus . . . Vienu žodžiu, visai panašiai, kaip depresijos metu . . . .

Tos bedarbių šeimynos dažniausiai, sako spauda, traukia iš Šiaurės į Pietus, iš Vidurvakarių ir Šiaurryčių į tokias pietines valstijas kaip Louisianą ir Texasą, kur, manoma, dar yra darbų aliejaus-naftos industrijoje. Bet, sako, spauda, tai yra mitas: toje pramonėje dar buvo darbo apie metai atgal, bet dabar ir ten jau yra bedarbių.

Tai tokios tokelės mūsų salyje . . . .

Visuotinas streikas Britanijoje

Milionai Britanijoje darbininkų buvo išėję į generalinį streiką,—kai kuriose pramonėse dienai, kitose kelioms valandoms, dar kitose simboliškai valandai. Jie išėjo į streiką solidarizuodamiesi su 600,000 ligoninių ir kitų sveikatos įstaigų darbininkų, kurie jau ilgas laikas veda sunkų, įniršusį streiką. Tie sveikatos darbininkai, slaugės ir kiti, Britanijoje dirba už labai žemą atlyginimą ir jų darbo sąlygos sunkios. Didi dauguma jų dirba valdžios kontroliuojamose įstaigose ir ponia Thatcher net atsisako su jais derėtis.

Pagal dabartinius Britanijos įstatymus išeiti į streiką simpatizuojant su kitais streikeriais "nelegališka",—valdžia faktinai turėjo teisę suimti tuos milijonus streikuojančių angliakasių, metalistų ir kitų darbininkų. Bet žinoma, ji to nebūtų drįsusi. Streikas buvo toks visuotinas, kad Londone neišėjo nei vienas laikraštis. Darbo unijų kongreso generalinis sekretorius Len Murray pareiškė, kad streikas buvo "griausmingas šūkis už teisėtumą".

Ar ponia Thatcher ir jos toriai-konservatoriai iš to ką nors pasimokins? Vienos pamokos turbūt neužteks.

Izraeliečiai prieš savo valdžią

Izraelio žmonės pagaliau pradeda išsijudinti prieš Begino-Šarono militaristinę kliką. Tel-avive įvyko demonstracija prieš žiaurias skerdynes palestiniečių stovyklose prie Beiruto, kurias po Izraelio kariaunos globa pravedė falangistai. Toje protesto demonstracijoje dalyvavo apie 400,000 žmonių. Tai didžiulis skaičius šalyje, kuri turi tik tris milijonus gyventojų. Jeigu tokia proporcija žmonių dalyvautų demonstracijoje Jungtinėse Valstijose, joje dalyvautų virš penkiolikos milijonų žmonių!

Demonstracija buvo tuomi svarbi, kad joje dalyvavo visi gyventojų sluoksniai: jaunimas, eks-kariai, inteligentija, moterys, žmonės atvykę iš kaimų ir fabrikų. Demonstrantai vadino Beginą ir Šaroną žudikais, reikalavo, kad jie atsistatydintų, kad būtų pravedamas juridinis tyrinėjimas, kas atsakomingas už tas žudynes. Jeruzalėje, Knesete (parlamente), diskusijos buvo tokios karštos, kad prieita net prie fizinių susirėmimų. Kai Šaronas stojo kalbėti, geras skaičius deputatų kėlė tokį triūkšmą, kad jo kalbos nebuvo galima girdėti. Tuo pačiu laiku net keli kabineto nariai atsistatydino, išreikšdami savo protestą prieš Begino-Šarono politiką.

Gali būti, kad Izraelio žmonių nuotaikos prives prie Begino valdžios rezignacijos.

Pasaulio sąžinė sukrėsta

Beveik visos detalės jau aiškios: skerdynės Sabros ir kitose palestiniečių stovyklose Beiruto priemiesčiuose sukrėtė visą pasaulį. Daug kraujo pralieta Libane ir praeitje,—per izraeliečių invaziją, per begailestingą Beiruto bombardavimą, o dar anksčiau, per metų eilę, per tarpusavius kruvinus kivirčius, per kuriuos įvairios libaniečių frakcijos su ginklu rankoje kovojo tarpusavyje.

Bet dabartinės skerdynės buvo ypatingai žiaurios, nes jos buvo iš anksto atsargiai planuotos ir sistematingai pravestos. Kuomet Paletinos išsilaisvinimo organizacija (PLO) vedė derybas apie savo jėgų ištraukimą iš Beiruto, ji virš visko reikalavo, kad būtų garantuota palestiniečių stovyklų saugumas. PLO ypatingai pabrėžė, kad ji reikalauja, jog izraeliečių sąjungininkai, fašistiniai libaniečiai-falangistai, nebūtų įleisti į stovyklas. Mat, PLO žinojo iš praeities patyrimo, ko galima iš falangistų tikėtis.

Amerikos pasiuntinys Habibas tą visą pažadėjo. Bet nespėjo PLO pasitraukti ir užsienio karinės jėgos (JAV, Prancūzijos, Italijos) palikti šalį, kaip izraeliečiai pradėjo laipsniškai užimti vis daugiau kvartalų Vakarų Beirute, o po Baširo Gamajalo nužudymo jie pilnai okupavo tą miesto dalį. Palestiniečių stovyklos atsidūrė izraeliečių malonėje. Ir ką izraeliečiai padarė? Jie slaptai susitarė su falangistais ir leido jiems, pilnus keršto ir neapykantos prieš palestiniečius, "apvalyti" stovyklas!

Mes žinome, koks buvo tas "apvalymas". Nestebėtina, kad pasaulis sukrėstas. Nestebėtina, kad arabiškų kraštų masės įniršusios prieš Izraelį ir JAV. Nestebėtina, kad net paties Izraelio gyventojų dalis kelia balsą prieš tą genocidą.

Romos mišiolas—lietuviškai

Vilniaus M. Šumausko spaustuvė išleido Romos mišiolo III tomą—Skaitinius šventadienių mišioms. Apie šio leidinio reikšmę Lietuvos bažnyčiai ir tikintiesiems žurnalsitas Algimantas Degutis paprašė papasakoti Lietuvos vyskupijų Liturginės komisijos pirmininką kunigą Vaclovą **Aliulį**.

— Naujasis leidinys,—pasakė jis,—ne tik pirmasis didelio darbo vaisius. Tai naujas puslapis beveik 600 metų turinčioje Lietuvos bažnyčios istorijoje. Jau nuo advento šventadieniais bus galima praplėsti gimtosios kalbos vartojimą mišiose.

Romos mišiolas turės 10 tomų. Jį spausdiname ant gauto iš Romos popieriaus. Be minėto III tomo, dar šiemet ta pati spaustuvė išleis IX tomą—"Skaitinius gedulinėms mišioms", o Kauno K. Poželos spaustuvė—II tomą—"Gedulinį mišiolą—mažąjį mišiolą". Vėliau pasirodys ir kiti tomai. Kai kam gali kilti klausimas, kodėl pradėta leisti nuo III tomo. Čia vadovautasi praktiniais sumetimais—leisti tas knygas, kurios pirmiausia ir dažniausiai reikalingos.

Reikia pasakyti, kad Mišiolo leidimui buvo ruošiamasi beveik 10 metų. Prie vertimų, redagavimo dirbo nemažas kolektyvas. Ypač daug triūso pareikalavo du pirmieji tomai—"Pagrindinis mišiolas" ir "Gedulinis mišiolas". Pats jų branduolys "Mišių eiga" kolektyviai tikrintas ir dailintas daugelį kartų. Jį tobulinant yra prisidėję ir išeivijos liturgistai. Reikalingas gaidas tradicine grigaline rašyba pagamino Romos Saleziečių tarptautinės spaustuvės techninis redaktorius, lietuvis vienuolis Vincas Aleksandravičius pagal kunigo kompozitoriaus, Kauno kunigų seminarijos dėstytojo docento Pranciškaus Tamulevičiaus rankraštį. Šv. Rašto skaitinių mišioms knygas (III-IX t.) iki šiol rengė Skuodo dekanas kunigas Petras Palšis. Naujojo testamento ir Psalmyno ištraukos paimtos iš 1972-1973 metais Lietuvoje išleistų naujų vertimų.

Aš jau minėjau apie Romos mišiolo reikšmę. Jo paskirtis—būti priemone kunigams su patarnautojais ir dalyviais atlikinėti mišių apeigas gimtąja tikinčiųjų kalba. Jas vartos kunigai, klierikai, ministrantai ir vargonininkai bei chorai. Tai iš dalies apsprendė palyginus nedidelį leidinio tiražą—2,500 egzempliorių. O "Mišių eigą" ir jų giesmes kartu su kitais dažniau reikalingais tekstais tikintieji ras "Liturginio maldymo" antrajame pataisytame leidinyje, kurio rankraštis jau atiduotas į spaustuvę. Čia norisi padėkoti valstybinių spaustuvių vadovybėms ir darbuotojams, kurie šią atsakingą užduotį stengiasi įvykdyti be priekaištų.

Gali kilti klausimas, kas be Lietuvos bažnyčių dar gaus lietuviškąjį mišiolą? Lietuviškos pamaldos vyksta ir keliose Latvijos bei Lenkijos bažnyčiose. Geroka tiražo dalis skiriama lietuvių išeivijai Vakarų Europoje, dviejose Amerikos ir Australijoje. Nors JAV yra išleistas dalinis—šventadieninis lietuviškas mišiolas, tiek išeivijos dvasininkija, tiek tikintieji nori turėti ir pilną Romos mišiolo komplektą, kuris spausdinamas tik Lietuvoje. Tad bus dar viena jungtis su Tėvų žeme, su tautos kamienu.

Lietuvoje mirė Vaclova Jurgaitienė

Eidama 93-uosius metus, rugsėjo 13 d. mirė revoliucinio judėjimo dalyvė, TSKP narė nuo 1940 m., personalinė pensininkė Vaclova Jurgaitienė.

V. Budrytė-Jurgaitienė gimė 1890 m. kovo 22 d. Mosėdžio valsčiaus (Skuodo rajonas) darbininkų šeimoje. Jaunai merginai teko dirbti tarnaite, žemės ūkyje pas buožes, verstis valytojos darbu Liepojoje.

Kai Spalio revoliucijos įtakoje Lietuvos darbo žmonės pakilo į kovą už Tarybų valdžią, V. Jurgaitienė aktyviai dalyvavo 1918—1919 m. revoliuciniuose įvykiuose Mosėdžio valsčiuje, ji buvo išrinkta Mosėdžio valsčiaus revoliucinio komiteto nare.

Atvykęs į Plungę, Komunistų partijos organizatorius Vladas Rekašius 1919 m. rudenį kūrė partinės kuopelės. Jo įkurtos Mosėdžio partinės kuopelės narė buvo ir V. Jurgaitienė.

1920 m. birželio mėn. Kaune įvyko Komunistų partijos vadovaujamas Lietuvos profsąjungų pirmasis suvažiavimas. Savo delegate į suvažiavimą Mosėdžio darbininkų profsąjunga pasiuntė V. Jurgaitienę. Suvažiavimas išrinko ją Lietuvos profsąjungų centro biuro nare.

Renkant 1923 m. gegužės mėn. Lietuvos antrąjį seimą, Lietuvos Komunistų partija iškėlė savo kandidatu į seimą sąrašą kuopininkų vardu. Jų tarpe buvo ir V. Jurgaitienė. Tačiau balandžio mėn. V. Jurgaitienę žvalgyba suėmė ir apie dešimt mėnesių kalino Šiaulių kalėjime. Kuopininkų byloje 1926 m. ji buvo išteisinta.

Ir vėliau V. Jurgaitienė visaip rėmė Komunistų partijos veiklą, dalyvaudama jos organizuojamoje meno saviveikloje, padėdama jos aktyvistams ryšių srityje, remdama savo sūnų pogrindininkų darbą.

Atkurus Tarybų valdžią, V. Jurgaitienė buvo Mosėdžio valsčiaus partorgė. Didžiojo Tėvynės karo metais, gyvendama evakuacijoje Jaroslavlio srityje, ji dirbo įmonėje.

Po karo grįžusi į gimtinę, V. Jurgaitienė dirbo valsčiaus moterų organizatore, padėjo kurti Mosėdžio kolūkį, daugiau kaip 6 metus buvo renkama kolūkio pirminės partinės organizacijos sekretore. 1953 m. jai buvo paskirta respublikinės reikšmės personalinė pensija.

Savo įspūdžius iš ilgametės revoliucinės veiklos V. Jurgaitienė aprašė 1963 m. išleistoje atsiminimų knygoje „Nebuvo kada drobelių austi".

V. Jurgaitienė apdovanota „Garbės ženklo" ordinu, medaliais „Už darbo šaunumą", „Už šaunų darbą Didžiojo Tėvynės karo metais" ir kt.

Atsidavusios Komunistų partijos veikėjos V. Jurgaitienės atminimas visada išliks mūsų širdyse.

GRUPĖ DRAUGŲ

Vilniaus "Tiesa"

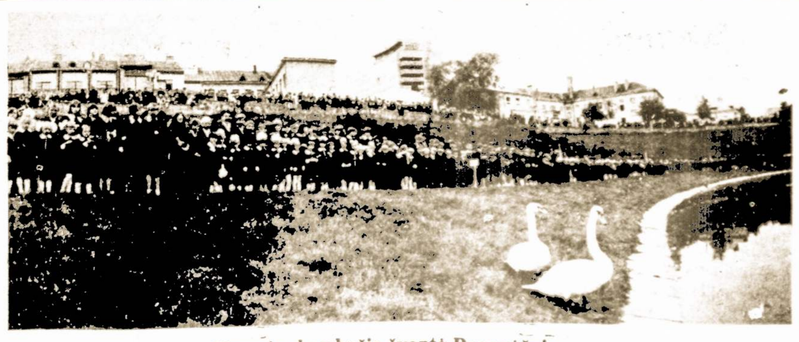

Pirmojo skambučio šventė Panevėžyje.

Nuotraukoje: **Mokyklinėje mugėje moksleivius aptarnauja Panevėžio "Kauno" gastronomo kasininkės-kontrolierės Dalia Misevičiūtė, Eugenija Gudonytė, Jolita Kanapinskaitė.**

A. Sabaliausko nuotraukos

Rugsėjo pirmąją Panevėžyje įvyko iškilminga pirmojo skambučio šventė. Prie neseniai sutvarkytos Nevėžio senvagės susirinko 1400 pirmokų ir 16 tūkstančių moksleivių iš šešiolikos miesto vidurinių mokyklų. Aikštėje vyko mokyklinė mugė.

TARPTAUTINĖMIS TEMOMIS

Ylos maiše nepaslėpsi

Reagano administracijos kursas "atkurti Amerikos vadovaujantį vaidmenį pasaulyje" įkvepia pačius reakcingiausius Jungtinių Valstijų politikierius. Maždaug metus laiko jų aršių atakų objektu buvo tapęs ir Pasaulinis bankas. Jis buvo apkaltintas, kad neva užsiiminėjas tik labdarybe arba netgi "skatinąs socializmą" besivystančiose šalyse.

Konservatorių uolumas padarė meškos paslaugą Reagano administracijai. Išsivysčius polemikai, šią vasarą paskelbtame pranešime apie Amerikos dalyvavimą daugiašaliuose bankuose JAV finansų ministerijai teko atvirai pasakyti, kad Pasaulinis bankas ir kitos daugiašalės pagalbos organizacijos "efektyviai padėjo įgyvendinti mūsų (t. y. Amerikos stambiojo kapitalo) globalinius ekonominius ir finansinius tikslus".

Suprantama, taip pat ir politinius strateginius. Pranešime išreikštas pasitenkinimas, kad iš 14 stambių politinių konfliktų, kurie pastaraisiais metais kilo dėl banko veiklos, 12 atvejų laimėjo JAV pozicija. Pavyzdžiui, Jungtinių Valstijų spaudžiamas, Pasaulinis bankas nutraukė paramą S. Aljendės valdomai Čilei ir tuo būdu padėjo paruošti fašistinį perversmą. Taip pat nebuvo išduotos paskolos Vietnamui ir Afganistanui, nesuteiktas stebėtojos statusas Palestinos išsivadavimo organizacijai ir t. t. Šiuo metu Jungtinės Valstijos verčia Pasaulinį banką neduoti paskolų liaudies valdomai Nikaragvai ir maksimaliai padidinti paramą Hondūrui, kurį Reagano administracija planuoja padaryti JAV imperializmo atrama Centrinėje Amerikoje. Nors Jungtinėms Valstijoms formaliai priklauso tik apie 23 procentus balsų, jos pasiekė, kad Pasaulinis bankas uoliai padėtų Amerikos imperializmui vykdyti pasaulio žandaro, pažangos slapintojo vaidmenį.

O kas link dėl "labdarybės" ir neturtingųjų šalių "šelpimo", tai JAV verslininkų organas "Wall Street Journal", bardamas neišmintingus politikierius, nedviprasmiškai konstatavo: "Neginčytina, kad Pasaulinis bankas ir Tarptautinė vystymo asociacija sudarė palankesnes sąlygas Amerikos kapitalo įdėjimams besivystančiose šalyse . . ." Kurgi ne, jei, pavyzdžiui, bado ir skurdo kamuojamoje Afrikoje iš 560 projektų, kuriuos vykdyti padėjo JAV kapitalas, tik 22 buvo skirti padidinti maisto produktų vietiniams gyventojams gamybą. Svarbiausias visų šių projektų tikslas—kad Afrika eksportuotų daugiau žaliavų bei kitų produktų, kurie reikalingi išsivysčiusioms kapitalistinėms valstybėms ir už kuriuos jos moka sau parankią kainą.

Tokia "pagalba" dar labiau nuskurdina besivystančias šalis, didina jų užsienio skolas, už kurias reikia mokėti lupikiškas palūkanas. Vieno Amerikos banko duomenimis, pernai besivystančios šalys gavo 145,2 bilijono dolerių paskolų, o už ankstesnį įsiskolinimą išmokėjo 144.7 bilijono dolerių.

Paliaupsinusi Pasaulinį banką, kaip uolų savo politikos įrankį, Reagano administracija kartu verčia jį dar negailestingiau apiplėšti besivystančias šalis. Maždaug trečdaliu bus sumažinta lengvatinėmis sąlygomis išduodamų paskolų suma. Todėl Pasaulinio banko administracija jau perspėjo tiek vieną didžiausių šios paramos gavėjų—Indiją, tiek ekonomiškai atsilikusią Jemeno Liaudies Demokratinę Respubliką, kad jos ruoštųsi už paskolas mokėti "rinkos procentus", kuriuos, kaip žinoma, Jungtinės Amerikos Valstijos neseniai labai padidino.

Vakarų spauda šį žingsnį laiko Reagano administracijos nuolaida reakcingiausiems politikieriams. Vargu. Jis visiškai atitinka Amerikos imperializmo globalinius ekonominius ir finansinius bei politinius tikslus.

Na, o JAV reakcionierių kaltinimas Pasauliniam bankui, kad jis "skatina socializmą" besivystančiose šalyse, turi pagrindą dėl visiškai kitų priežasčių. Vakarų imperialistinių monopolijų, pirmiausia JAV, apiplėšiamų šalių tautos vis labiau supranta, kad tik pasukus socializmo keliu galima išsivaduoti iš neokolonijinio jungo, dangstomo ekonominės pagalbos skraiste. **A. Petkus**

Rudenį

Vis dažniau vėjas šiurena
už namo,
Lyg primena, kad dabar
laukę baugu,
Kad nesimato vaivorykščių
gamos
Ir skaidrųjų,
pasidabruotų bangų.

Tarsi skundžiasi ir
gailiai verkšlena,
Kad laukuose nėra
auksinų javų,
Mielas vieversėlis
jau nečirena,
Nebematyti darželiuose
gaivų.

Galbūt jį slogina nuoskauda
sunki,
Kad neteko gamtos
prieglobsčio lipšnio,
Kad dingo pamėgta
nuotaika puiki
Ir reikia laukti pavasario
šypsnio.

Apetitas didėja

Naujas sąmyšis
Dėdės Samo citadelėj.
Dolerių glemžėjai atkakliai
sprendžia vėlei,
Kaip sudrausti nepaklusnius
taikos gynėjus
Ir sudoroti jų lobį
nenukentėjus.

Vandalinas Junevičius

Kelionės į Leningradą—Šiaurės Veneciją

VYT. ALSEIKA
Mūsų bendradarbis Vilniuje

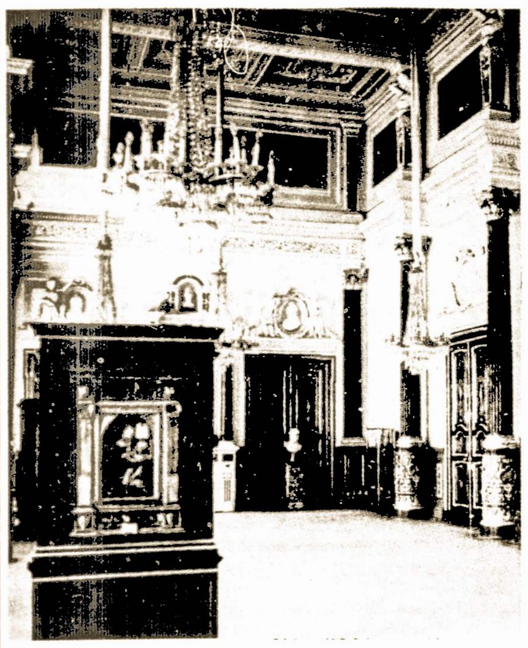

Ermitažo rūmuose Leningrade

Peterburgas, Petrapilis ir Leningradas

Gyvendamas Lietuvoje stengiuos susipažinti su pačiais žymiausiais Tarybų Sąjungos miestais, su tokiais, kuriuose iškilusi kultūra, pramonė, kuriuos tenka laikyti istorijos, architektūros, meno įsimintinomis vietovėmis. O toks Leningradas, tai miestas, kurį pažinti įdomu kiekvienam. Ir esu tikras, kad mūsų turistai, kad ir šią ar praėjusių metų vasarą bei ankstybą rudenį atvykę iš Vakarų šalių, ypatingai gi iš Amerikos, keliaudami į Lietuvą ar iš jos grįždami pro Leningradą, negalėjo nepastebėti to miesto ties Nevo upe ir prie Suomijos įlankos, nepakartojamo grožio, jo architektūros žavesio.

Ir aš pats, savo metu Leningrade praleidęs vos pusantros dienos, vis galvojau pamatyti tą, antrą savo dydžiu T. Sąjungos miestą iš arčiau, su juo susipažinti kuo plačiau. Tai ir įvyko pernai vasarą ir tuo pačiu laiku ir šiemet.

Manau, kad daug kas girdėjo apie vadinamas Baltąsias Naktis. Šiaurinėje Europoje ir kitur įprastas reiškinys, kai vakarinė žara susilieja su rytine ir naktis virsta prieblanda. Leningrade tos naktys būna maždaug nuo birželio 11 d. ligi liepos 2 dienos. Tuo laiku, kad ir pusiaunaktyje gali skaityti gatvėje ar parke laikraštį, nes vis dar šviesu.

Taigi tuo metu, apie birželio vidurį, dvejus metus iš eilės vykau į Leningradą, gyvenau tų baltųjų naktų atmosferoje, gėrėjausi specialiais meno renginiais. Miestas ties Neva tomis dienomis rengia meno festivalį, geriausius veikalus parodo patys žymiausi teatrai, vyksta gausūs koncertai. Juos žiūri tūkstančiai vietos gyventojų ir labai didelius skaičius iš visur atvykusių turistų, svečių.

Leningradas jaunesnis už Vilnių, nes jis buvo įkurtas caro Petro Pirmojo 1703 m. Miesto pradžia buvo Petro pastatyta Sankt Piter Burch tvirtovė, vėliau pavadinta Petropavlovsko tvirtove. Tai buvo dešinėje Nevos pusėje, o kairiojoje atsirado Admiraliteto tvirtovė. Pradžioje pradėjęs augti toje vietoje miestas buvo vadinamas Sankt Peterburgu, ar dažniau—Petersburgu, o iki 1914 m. jis pavadintas Petrogradu, lietuviai gi, išsivertę į savo kalbą tą miestą praminė Petrapiliu. 202 metus Petrapilis, nuo 1918 m. jau virtęs Leningradu, buvo Rusijos sostine ir būtent 1712-1728, po to 1732-1918 m.

42 salos ir 336 tiltai

Kas yra matęs Italijos Veneciją ir aplankęs Leningradą, galės visai teisingai tarti: taip, tas Leningradas jau šiaurės Venecija ... Nevos upės pakrantėse išsiplėtęs miestas iš tikrųjų nemaža dalimi išsidėstęs 42 salose upės Nevos, kuri ne taip toli nuo miesto įteka į Suomijos įlanką. Būnant Leningrade būtina pamatyti tą srauniąją Nevos upę, dar įdomesnę pučiant vėjams. Įdomu ir tai, kad Leningradas—tai pats šiauriausias pasaulio didmiestis, nes jo platuma tokia pati, kaip Aliaskos ir pietinio Greenlandijos kranto. Tai vienas didžiausių miestų Europoje, nes gyventojų skaičius siekia 4.6 milijono, gatvių iš viso yra apie 2,000. Leningrado administracinėse ribose yra aplinkiniai miestukai, kaip Puškinas, Pavlovskas, Petrodvorec (Petro rūmai), Lomonosovas, Kronštatas ar Zelenogorskas.

Savo upių, salų ir tiltų skaičiumi šis miestas pirmauja Tarybų Sąjungoje ir yra vienas pirmaujančių visame pasauly. Juk Leningrade rasime net 86 upes, jų intakus bei kanalus, daugiau kaip šimtą tvenkinių. Bet labiausiai stebina ir akį traukia tie garsūs Leningrado tiltai ir ne vien patys didieji per Nevos upę, bet ir mažieji, pastatyti per Moikos, Nevkos upes ar Gribojedovo kanalą. Tų tiltų net 336. Bet tai ne eiliniai tiltai ar tilteliai. Dažnas jų vis skirtingas, su įvairių stilių ornamentika, pavyzdžiui, arklių skulptūromis, ar antikiniais sfinksais ir pan. Todėl du kartus plaukiau turistiniu laivu miesto upėmis bei kanalais ir vis akys krypo ne tik į įdomią pakrančių architektūrą, bet ir į keliasdešimties tiltų savitumą.

Pramonės, meno, kultūros pasiekimai

Miestas pirmiausia augo kaip pramonės centras, todėl ir nestebina, kad jis turėjo tapti Rusijos sostine. 18 amž. pabaigoje mieste jau buvo 160 pramonės įmonių, kuriose daugiausia dirbo baudžiauninkai. Pirmiausia atsirado degtukų, laivų statybos ir karo pramonės įmonės, vėliau cukraus, alaus, vaško, drobės, gelumbės, porceliano įmonės. O nuo 19 amž. pirmos pusės nepaprastai iškilo metalo apdirbimo pramonė, pavyzdžiui, ketaus ir metalo liejykla, anksčiau turėjusi Putilovo vardą, o dabar—Leningrado Kirovo gamykla. Metalo apdirbimo pramonė nustelbė anksčiau pirmavusią tekstilės pramonę.

Laikui slenkant vis kito Leningrado miesto veidas. Jau 18 amžiuje tuometinis Peterburgas (Petrapilis) virto Rusijos švietimo, mokslo, meno ir visuomeninės minties centru. Atsirado visa eilė aukštųjų mokyklų, spauda (1728 m.), profesionalinis viešas teatras, (1756 m.). Įkurta biblioteka, konservatorija.

Bet grįžkime prie pramonės, kurios dirbiniai žinomi ir platesniame pasaulyje. Antai dabartinio Leningrado įmonės gamina elektrinėms jėgainėms (power stations) didžiausias pasauly turbinas ir turbogeneratorius, dar: atominius įrengimus, traktorius, įvairaus tipo laivus (čia reikia paminėti atomo energija varomus ledlaužius), kitas mašinas. Savo ruožtu labai išaugo ir tekstilės, odos dirbinių (batai) ir kt. pramonė—Leningrade pagaminti batai yra vieni geriausių. Visi tie pasiekimai buvo galimi per 63 tarybinius metus. O štai per paskutinį dešimtmetį pramonės gamybos apimtis padvigubėjo, gi metalo apdirbimo pramonė išaugo daugiau negu dvigubai. "Kirovo" gamyklos traktoriai dabar žinomi ne vien tik T. Sąjungoje.

Bruzdėjimai, revoliucijos židinys

Turistai, atvykę į Leningradą, įsigyja miesto planus, taip pat ir vadovą po architektūros paminklus. Nurodyta dar ir ištisos dešimtys vietų, kurios turi ryšio su Petrapilio—Petrogrado revoliucine praeitimi, įvairiais bruzdėjimais.

Tai miestas, buvęs vienu pačių stambiausių Rusijos revoliucinio judėjimo centrų. Dar 19 amž. pirmaisiais dešimtmečiais mieste įsikūrė dekabristų draugijos, 1825 m. pabaigoje įvyko dekabristų sukilimas. Gamyklų darbininkai ne kartą kovėsi su policija ir kariuomene. Tik 1916 m. Petrograde buvo 352 streikai, iš jų pats didžiausias Putilovo gamyklos darbininkų streikas. 1917 m. darbininkai stojo į kovą su carizmu ir caras Nikolajus II atsisakė sosto. Iš emigracijos grįžo V. I. Leninas. Žinome iš istorijos lapų, kad 1917 m. įvyko ginkluotas sukilimas, lapkričio 6-7 d. kareiviai ir jūreiviai, vadovaujami bolševikų, užėmė svarbiausias vyriausybės įstaigas, šturmu buvo paimti Žiemos rūmai (dabar čia Ermitažo muziejus). Taigi ten ir prasidėjo spalio revoliucija, atsirado tarybinė vyriausybė.

Leningradas turi įdomią, turtingą, net lemtingą visai šaliai praeitį. Su ta praeitimi dažnai susiduri tame mieste, bet kas mane ypatingai stebino, kartais ir žavėjo, tai nepakartojama architektūra, jos ansambliai. Dėl to būna taip, kad vieną kartą susipažinęs su Leningradu, pasižadi sau: keliausiu į jį ir antrą kartą, dar geriau susipažinsiu. Taip buvo ir su manimi 1981 metais. O įspūdžių buvo daug, pagaliau, tas miestas yra buvęs ir vieta, kur buvo prisigladę, mokėsi, dirbo dešimtys tūkstančių lietuvių. Apie tai—kitą kartą.

Gerbiamų draugų Verutės ir Valiaus Bunkų atminimui

Auksinės vestuvės—tai iškilmingas žmonių bendrame gyvenime momentas. Mes, vilniškiai, turėjome mielų draugų kapsukietės Verutės ir žemaičio Valiaus Bunkų šventę—jų Auksines vestuves. Neužmirštamas įvykis ir retas, išeivių prieš daugelį metų išvykusių iš Lietuvos, atvykimas savo jubiliejų atžymėti gimtinėje, gražioje Lietuvoje.

Šių metų rugpjūčio mėnesio 7 dieną, 18 valandą Vilniaus miesto civilinės metrikacijos santuokų rūmuose susirinko daug draugų, giminių pagerbti brangius tautiečius, jųjų jubiliejinės šventės proga.

Pagal esamą tradiciją vyko ceremonialas: Vilniaus miesto Darbo žmonių deputatų tarybos Vykdomojo komiteto atstovas-deputatas sukaktuvininkams Verutei ir Valiui Bunkams pasakė iškilmingą kalbą, įteikė vestuvinį aktą, kurį pasirašė jiedu, svotai N. P. Petroniai ir kiti dalyviai kaip liudininkai, sumainė aukso žiedus, įsegė medalius, apjuosė nacionalinėmis juostomis, pakėlė šampano taures už jubiliatų sveikatą ir laimingą gyvenimą, skambant nuotaikingai vargonų muzikai.

Po iškilmingo akto santuokos rūmuose vykome į "Dainavos" restoraną vaišėms. Čia jau laukė didelė grupė svečių, kurie širdingai sveikino, teikė gėles, suvenyrus, bučiavo, mylavo brangius jubiliatus. Salė buvo skoningai dekoruota, vestuvinis stalas turtingai serviruotas įvairiausiais gėrimais, skanumynais. Gerbiamasis svotas, "Tėviškės" draugijos pirmininkas generolas Pranas Petronis pirmininkavo pasakė turiningą, gražią sveikinimo kalbą, įteikė dovaną, pakėlė tostą už Verutės ir Valiaus Bunkų sveikatą ir laimę. Tą vakarą ilgai salėje skambėjo muzika, dainos, kalbos, tostai.

Draugai R. Šarmaitis, G. Zimanas, L. Kapočius, V. Kazakevičius, E. Misiūnas, J. Lukoševičius, P. Pauliukas, V. Ladyga, šių eilučių autorė ir kiti svečiai vis kilo sveikinti, kėlė tostus, teikė dovanas, dainavo, fotografavo. Visi kalbėjusieji pažymėjo draugų V. V. Bunkų prasmingai, turiningai nueitą gyvenimo kelią, didelę visuomeninę-kultūrinę veiklą tarp Amerikos darbo žmonių iš aktyvų dalyvavimą kovoje už taiką ir tautų bendradarbiavimą. Ypatingai reikšmingą organizacinį darbą pažangiečių klube Floridoje drg. Valius Bunkus eina klubo prezidento pareigas, o Verutė Bunkienė yra nuolatinė "Laisvės" korespondentė.

Jaudinančią atsakomąją kalbą pasakė draugai Verutė ir Valius Bunkai. Vėl skambėjo muzika, visi linksminosi, šoko, dainavo ilgiausių, laimingiausių gyvenimo metų, kad brangūs gerbiami jubiliatai sulauktų ir atšvęstų deimantines vestuves mūsų sostinėje—senajame Vilniuje.

Man teko laimė Verutę Bunkienę pažinti jau prieš daugelį metų, kai ji 1962 metais pirmą kartą atsilankė Tarybų Lietuvoje. Vėliau susipažinau ir su Valiumi Bunkumi. Šis pirmasis draugiškas susitikimas nenutrūko iki šio laiko. Verutė ir Valius Bunkai dideli mūsų šalies simpatikai. Nuoširdi draugystė, asmeniški kontaktai, laiškai ir jų dėka lanko mane Amerikos pažangiųjų lietuvių laikraštis "Laisvė", už ką esu jiems nuoširdžiai dėkinga. Ir šia tokia miela proga linkiu brangiems draugams kuo geriausios sėkmės visuomeniniame darbe, daug laimės, geros sveikatos asmeniniame gyvenime.

Ona Eidukaitytė

PASAULIO MOTERYS KOVOJE UŽ TAIKĄ

Kaip praneša užsienio spauda, 1983 metais JAV numato Vakarų Europoje patalpinti 572 naujas vidutinio nuotolio veikimo raketas. JAV skuba plėsti jų ir kitų tipų mirtį nešančių ginklų gamybą.

Kyla pasaulio taikingosios jėgos į kovą prieš militaristines JAV ir kitų kapitalistinių šalių užmačias. Tos kovos avangarde stovi moterys.

ANGLIJA

Bartenvudas — tai vietovė, kur įrengta JAV karinė komandinė bazė Europai. Čia, prieš pat įėjimą į bazės teritoriją, taikos kovotojai pasistatė palapinių miestelį, kur eina sargybą prieš bazės vartus ne tik moterys, bet ir kiti taikos šalininkai. Nacionalinės Anglijos moterų organizacijos „Motinos, kovokite už taiką", kartu su tarybinių moterų komiteto ir JAV moterų organizacijos „Moterys, kovokite prieš karą visame pasaulyje" atstovėmis viešėjo 25 Anglijos miestuose, kur susitiko su gyventojais.

Anglijos moterys piketavo amerikiečių Grinhem Komono karinę bazę, kurioje amerikiečiai 1983 metais ruošiasi pataipinti pirmąją savo raketų siuntą. 130 Anglijos miestų paskelbė savo teritorijas nebranduolinėmis zonomis.

ITALIJA

„Pasauliui — taika!", „Ne — neutroninei bombai!", „Mes nenorime amerikiečių raketų!" — su tokiais šūkiais Perudža-Asizi maršrutą praėjo Italijos taikos šalininkai. Gegužės mėnesį Romoje įvykusioje taikos šalininkų antikarinėje demonstracijoje dalyvavo apie 50 tūkstančių žmonių.

GRAIKIJA

1982 m. kovo 6—8 d. įvyko moterų susitikimas tema „Moterys kovoje už nacionalinę nepriklausomybę ir taiką". Šį susitikimą organizavo 9 Graikijos moterų organizacijos. Kovo 8 dieną didžiulė moterų demonstracija su kovos už taiką šūkiais patraukė prie Parlamento rūmų. Demonstracijoje dalyvavo ne tik moterys iš įvairių Graikijos vietovių, bet ir valstybės veikėjai, parlamento nariai, įvairių municipalinių organų bei tarptautinių organizacijų veikėjai.

Graikijos motinų sąjunga gegužės 6 dieną pažymėjo kaip Motinos dieną. Jos metu buvo aptarti kovos už taiką klausimai.

Gegužės pabaigoje daugiau kaip 50 tūkstančių demonstrantų su taikos šūkiais patraukė nuo amerikiečių bazės Langadoje iki Saloniko centro.

AUSTRIJA

Gegužės 15 dieną Taikos žygyje dalyvavo daugiau kaip 70 tūkstančių žmonių. Pirmosios šio žygio organizatorės buvo Austrijos demokratinė moterų sąjunga.

VFR

Šalies moterys ir toliau aktyviai kovoja už taiką ir demokratiją. Diuseldorfe 13 moterų grupių iniciatyva vyko didelė demonstracija, kurioje dalyvavo ir moterys, ir vyrai, ir vaikai. Demonstrantai nešė šūkius: „Kovokite už taiką!", „Branduoliniams ginklams — ne!" „Išlaidų socialinėms reikmėms sumažinimui — ne!"

SUOMIJA

„Mums reikalinga taika, o ne ginklavimosi varžybos!" — sakoma Suomijos moterų Demokratinės sąjungos kreipimesi. Moterys ir toliau sėkmingai renka parašus po peticijomis dėl nebranduolinės zonos sudarymo Šiaurės šalyse.

OLANDIJA

Kai JAV administracija paskelbė davusi nurodymą pradėti gaminti neutroninę bombą, Olandijos moterys kreipėsi į pasaulio visuomenę: „Mes, Olandijos moterų judėjimas, kreipiamės į pasaulio moteris, kviesdamos padaryti visa, kad pasaulis išvengtų atominio karo katastrofos. Moterys, kovokite prieš Reigano užmačias, palaikykite visas protesto akcijas.

JAPONIJA

Hirosimoje kovo mėnesį įvyko 200-tūkstančių žmonių mitingas — lygiai tiek žmonių žuvo 1945 m. rugpjūčio 6 dieną nuo vienos amerikiečių numestos atominės bombos. Miesto centre prie Atominio namo jie surengė simbolinę „gulinčiųjų demonstraciją.

● ● ●

ŠIAURĖS EUROPOS moterų judėjimas „Moterys — už taiką" organizavo Taikos maršą-82". Maršas prasidėjo Stokholme, o liepos 17 dieną jo dalyviai įžengė į mūsų žemę. Jo maršrutas ėjo per Vyborgą, Leningradą, Kalininą, Maskvą, Smolenską ir baigėsi Minske.

"Tarybinė Moteris"

Sveikiname

Vytautas Alseika

Spalio 4 dieną sueina lygiai dešimt metų kai sugrįžo iš emigracijos (JAV) į Tarybų Lietuvą mūsų bendradarbis Vilniuje Vytautas Alseika.

Redakcija

Varšuva. — Lenkijos vyriausybė ir Katalikų bažnyčios atstovai susitarė dėl naujos popiežiaus viešnagės datos, kuri būsianti netrukus paskelbta. Popiežius turėjo lankytis rugpjūčio mėnesį, bet vizitas atidėtas, prisibijant demonstracijų.

Tuo tarpu buvo paskelbta, jog Lenkijos katalikų bažnyčios primas arkivysk. Jozef Glemb ateinantį mėnesį lankysis JAV ir Kanadoje kaip "pastoracinis svečias".

Jis atvyksta padėkoti JAV ir Kanados gyventojams už jų pagalbą Lenkijos žmonėms.

Primas lankysis Washingtone, Philadelphijoje, Detroite, Toronte, Buffalo, Bostone, Chicagoje, New Yorke ir Newarke.

KOMENTARAI

VEIDMAINIŠKUMAS

Prieš kurį laiką teko skaityti itin teisingus bei įtikinamus žodžius: "Nacizmas—bjauri idėja, kuria tegali žavėtis tik tos ar kitos tautos siauri šovinistai".

Nėra abejonės: po šiais žodžiais mielai pasirašytų daugelis žmonių, ir ypač tie, kurie patys matė ar patyrė, ką reiškia nacizmas praktikoje. Ir, manau, visiškai viskas būtų normalu, jei šie žodžiai būtų atspausti kur nors kitur, o ne marijonų Chicagoje leidžiamame "Drauge". Jie, tie žodžiai, elementariausiai prieštarauja tiek šio leidinio, tiek jo reakcinių draugų dvasiai. Čia jau nesinori minėti tokių laikraštpalaikių (šį žodį naudoju pačia tiesiausia to žodžio prasme) kaip kad iš tos pačios Chicagos nacizmo idėjas skelbianti "Laisvoji Lietuva". Ji tą daro atvirai ir visiškai nesivaržydama. Dargi su savotišku pasididžiavimu. Ką gi, tą juk daro tie, kurie nebeturi visiškai nieko prarasti moralės ar žmoniškumo prasme.

Tačiau, suprantama, kad mūsų dienomis netgi ir labai reakciniai leidiniai toli gražu ne visi sau tą gali leisti—ne tie "seni geri laikai".

Neabejotinas ir kitas faktas: apie reakcinius emigracinius leidinius ne taip jau retai susibūrę autoriai, kuriems labai artima nacionalistinė dvasia—o juk tai to paties nacizmo atmaina. Pagaliau, ne paslaptis: tarp jų yra ir buvusių atvirų ar slaptų nacių kolaborantų. O tiems nacizmo idėjos ir dabar visiškai prie širdies.

. . . Tad perskaičius pradžioje minėtą garsų ir gražų "Draugo" sušukimą apie nacizmą, kyla pagrįstas klausimas: o gal per dešimtmečius šie žmonės tikrai ką nors suprato, pradėjo blaiviai ir humaniškai samprotauti? Tačiau taip būtų galima pamanyti tada, jei būtum perskaitęs tik jau minėtas eilutes, ir—daugiau nieko. Juk propagandinėje praktikoje yra kitaip . . .

Tiek "Draugo", tiek jo kolegų (nesvarbu, kokiais vardais jie besivadintų) puslapiuose kyšote kyšo niekinga mintelė: o juk nacių okupacija Lietuvoje nebuvo visiškai tokia jau bloga. Anot tų žmonių—žymiai blogiau tapo tada, kai naciai buvo sutriuškinti ir išblokšti iš mūsų žemės.

Kad tai ne tuščias teiginys labai nesunku įsitikinti, pavarčius gausius emigracijoje išleistus pačio įvairiausio plauko veikėjų (ir—"veikėjų") memuarus (ir—"memuarus"). Dažnas jų rašo, kaip mielai bendradarbiavęs su hitlerininkais. Esą, taip buvę žymiai geriau.

Būdinga: geriau ne jam, veikėjui ir jo baisiai brangiam kailiui, bet, aišku, "visai lietuvių tautai". Pamenate? Kaip tik taip spaudai pareiškė nacistinis karo nusikaltėlis dailininkas Jurgis Juodis, kai jį prispaudė—teisingiau, bandė tą padaryti teisingumo ranka. Štai jo žodžiai, kuriuos labai noriai pasigavo dipukiška spauda:

Esu pagelbėjęs vokiečiams, bet tarnavęs tik savo tautai . . .

Deja, tai tik vienas iš didelės daugybės pavyzdžių. Tiesa, toli gražu ne visi "tautos tarnai" šiandien tą atvirai drįsta prisipažinti, bet juk jų tikrai nemaža dar išlikę, ypač—šioje padangėje. Juk visiškai neatsitiktinai nacionalistų spauda, ir visų pirma—Chicagos "Draugas"—labai įnirtingai gina kaip tik . . . jau įrodytus nacių talkininkus. Vos tik pasirodžius dienos šviesoje naujiems faktams ar pavardėms, toje spaudoje iš karto nuaidi klyksmas: esą, tai nekaltų žmonių persekiojimas, tai—noras sukompromituoti visą išeiviją.

Štai ta tema rašydami Toronto "Tėviškės žiburiai" staiga ima ir tampa nepaprastai humaniškais ir dievobaimingais: "Ar ne paprasčiau būtų ieškoti ne bausmės (palikti ją Dievo teismui), o skiepyti . . . visuotinį humaniškumą".

. . . Kažkodėl panašūs leidiniai "humaniškumo" griebiasi tik daugiau nei įtartinais atvejais . . .

Neveltui amerikietis juristas Ryan, kuris tiria šioje šalyje atsidūrusių nacių talkininkų bylas yra pastebėjęs: "Nesulaukėme jokios pagalbos iš lietuviškos bendruomenės . . ."

Juristas taip pasakė apie dipukinę emigraciją, teisingiau—jos atstovus, kuriuos jam teko kontaktuoti.

Visiškai ne atsitiktina, o dėsninga.

Tas pats "Draugo" laikraštis prie nacistinių karo nusikaltėlių temos grįžta vis iš naujo ir iš naujo. Labai neseniai jis rašė: "Vėl amerikiečių spaudoje prasideda aštresnė kampanija apie tai, kad neva JAV žvalgyba išmugeliavo keletą šimtų nacių kolaborantų, karo kriminalistų, davė jiems tarnybas . . ."

Noriu atkreipti dėmesį į terminologiją: "neva tai išmugeliavo".

Kaip puikiai žinome, tai visiškai neginčytinas faktas, ir diskutuoti galima nebent dėl labai sumažintų skaičių, kurie mirga amerikiečių spaudoje.

Toliau "Draugas" dejuoja dar smarkiau: "Ji (Specialių tyrimų įstaiga—**aut.**) labai gerai pasitarnauja Sovietų propagandai, net ir rinkdama medžiagą su Sovietų įstaigų talka.

. . . Dabar Washingtono įstaiga kaip ta Specialių investigacijų institucija pasitarnauja Maskvai: su atsiunčiamais sovietų įstaigų paruoštais liudijimais ir dokumentais terorizuodama kai kuriuos ateivius ir juos tampydama po teismus".

Kaip matote, visa tai nenauja: panašių teiginių vien tik "Draugo" puslapiuose (jau neminint žymiai aršesnių jo kolegų)—vežimais vežk. Tačiau nė karto dar neteko perskaityti: girdi, tas ir tas kaltinimas to ar kito po dėdės Samo skvernu prisiglaudusio piliečio atžvilgiu yra neteisingas, tas ar kitas dokumentas yra netikras. Nieko panašaus nerasite. Nes—nieko panašaus ir negali būti. Juk visi kaltinimai nacių talkininkams yra tikrai gerai motyvuoti, ir, kaip pripažįsta patys amerikiečiai—tame tarpe ir tarybiniais dokumentais.

Ar ne tai ir kelia didžiausią baimę "Draugui"?!

Vietoj argumentų ar faktų, šio laikraščio "J. Pr." puola į tuščių žodžių nevilti—

". . . Siekdama palaužti pasitikėjimą pavergtų kraštų patriotais ir suklaidinti vakarų visuomenę, komisija griebiasi ir disinformacijos (rašyba—"Draugo"—**aut.**] . . . nemažai tos komunistinės disinformacijos pastangų yra ir dabar keliamų "nacių kolaborantų "bylų užsienyje".

Norisi atkreipti skaitytojų dėmesį į labai būdingą dalyką: "Draugo" redaktorius nacių kolaborantus visiškai sutapatina su taip vadinamais "pavergtų kraštų patriotais".

Tai tikrai svarbus, įdomus, ir, manau, labai reikšmingas prisipažinimas: kaip visi puikiai žinome, kaip tik buvę nacių kolaborantai ir tapo pačiais karščiausiais "patriotais".

Kaip tik iš čia ir kyla visiškai dėsninga baimė, kad neduok die, bus pajungta tų patriotų praeitis.

To labai dažnas jų bijo labiau nei ugnies.

. . . Na, o kaip gi su pradžioje minėtais gražiais ir teisingais "Draugo" žodžiais apie nacizmą?

Jie, be abejo, buvo atsitiktinai. Arba, visai tiksliai kalbant—pasakyti dėl gražaus veidmainiško žodžio. Na, o kas po tuo slypi praktikoje—jau parodėme konkrečiais pavyzdžiais. Jų—daugiau nei pakankamai.

Ir—toli gražu ne vien tik "Draugo" lapuose. **V. M.**

Įžymaus gamtininko pasekėjai

Šiemet gruodžio 16 d. sukaks 100 metų, kai gimė įžymus gamtininkas, Lietuvos TSR nusipelnęs mokslo veikėjas, akademikas, biologijos daktaras, profesorius Tadas Ivanauskas. Kadaise jis sakė: "Gamtos viešpats ne tas, kuris ją naikins, bet tas, kuris kuria". Šie žodžiai nenustojo savo reikšmės ir šiandien. Tai priesakas gamtos bičiuliams. Turbūt patys pirmieji Kauno jaunieji gamtininkai savo tradicinę šventę, šiemet rengiamą trisdešimt antrą kartą, skyrė mokslininko gimimo šimtosioms metinėms.

Gausiai susirinkusi miesto moksleivija su įdomumu klausėsi T. Ivanausko dukters E. Baltuškevičienės, akademiko mokinio, Lietuvos Žemės ūkio akademijos Miškininkystės katedros docento A. Navasaičio, Respublikinio zoologijos sodo direktoriaus A. Andriuškevičiaus atsiminimų apie šį įžymų žmogų.

Daugelis jaunuolių pirmą kartą išgirdo, kad T. Ivanauskas buvo vienas iš aktyviausių materialistinio pasaulio paslapčių aiškintojų, Darvino evoliucijos teorijos ir Mičiurino mokslo propaguotojų Lietuvoje, vienas pirmųjų mūsų respublikoje iškėlė ir nenuilsdamas skleidė gamtos apsaugos idėjas, telkė plačiąją visuomenę į šį sąjudį, kad 1921 m. Kaune surengė pirmąją moksleivių medžių sodinimo šventę, o 1923 m. sudarė komisiją medžių sodinimo šventei rengti.

Pradėtą profesoriaus sąjudį dabar ištikimai tęsia Kauno gamtos bičiuliai. Kiekvieną pavasarį jie sodina medžius ir krūmus medelynuose, Apželdinimo trestui priklausančiuose plotuose, prie savo mokyklų, Ypač atsidėjusiai plačia žaliuosius plotus Alfonso Čeponio, Salomėjos Nėries, 18-os, 19-os, 24-os, 34-os ir 36-os vidurinių mokyklų auklėtiniai. Želdindami miesto aplinką, jaunieji gamtininkai per metus išdirba daugiau kaip 120,000 valandų.

Praeitą vasarą Kauno moksleiviai surinko 7,661 kilogramą vaistažolių ir respublikos miestų moksleivijos grupėje užėmė pirmą vietą. Žiemą rinko maisto atliekas ir jomis maitino paukštelius bei žvėrelius. Pavasarį iškėlė į medžius nemažai savo gamintų inkilų.

Šventėje aktyviausiems gamtos bičiuliams ir jų mokykloms Lietuvos gamtos apsaugos draugijos Kauno skyriaus taryba, miesto Liaudies švietimo skyriaus, Zoologijos ir Botanikos sodų. Tado Ivanausko zoologijos muziejaus bei kitų įsigaigų vadovai įteikė vertigas dovanas.

Vandalinas Junevičius

Kauno mariose vyko Tarybų Sąjungos motorlaivių sporto taurės finalinės varžybos. Dvylikoje sportinių laivų klasių varžėsi beveik 200 lenktynininkų iš 19 stipriausių šalies klubų. Praėjusiais metais šalies taurės komandines varžybas laimėjo mūsų Respublikinio jūrų klubo rinktinė. Šiemet ją nežymiai aplenkė 58 Talino jachtklubas ir iškovojo TSRS motorlaivių sporto taurę.

Individualioje įskaitoje Tarybų Lietuvos sportininkai rungtyniavo žymiai sėkmingiau. Atskirų klasių laivais įvairiose distancijose du kartus nugalėjo Europos vicečempionas Kaunietis Arvydas Bakšys, daugkartinis tarptautinių ir Tarybų Sąjungos varžybų nugalėtojas Ričardas Matelionis. Vienas labiausiai prityrusių mūsų respublikos meistrų Antanas Šlapikas buvo nepralenkiamas R-2 klasėje.

Nuotraukoje: **Varžybos vaizdingoje Kauno marių įlankoje.**

K. Jurelės nuotrauka

Trylika tūkstančių turistų kasmet praleidžia atostogas Birštono turistinėje bazėje. Čia yra nedideli jaukūs kotedžai, erdvi valgykla, sporto salė ir aikštelės. Turistų žinioje—vandens slidės, du šimtai valčių, kuriomis jie keliavo Nemunu. Turistinės bazės kolektyvas jau trečius metus iš eilės tapo sąjunginio socialistinio lenktyniavimo nugalėtoju.

Nuotraukoje: **Turistinės bazės bendras vaizdas.**

G. Svitojaus nuotrauka

Laimingas tik tarp laimingų

"Literatūros ir meno" svetainėje lankėsi Jungtinėse Amerikos Valstijose gyvenantis lietuvių dailininkas Vytautas Kazimieras Jonynas, tris mėnesius viešėjęs Tarybų Lietuvoje. Svečias pasidalijo viešnagės įspūdžiais, mintimis apie šiandieninį Lietuvos meninį, kultūrinį gyvenimą, plačiau kalbėjo apie šiuolaikinę lietuvių tapybą, skulptūrą, taikomąją dekoratyvinę dailę. Dailininkas pasidžiaugė, kad "Vagos" leidykla pasirengusi išleisti jo iliustruotus K. Donelaičio "Metus" bei J. V. Gėtės "Jaunojo Verterio kančias"; būdamas Lietuvoje, V. K. Jonynas taip pat sukūrė iliustracijas S. Santvaro poezijos rinktinei.

Draugiškame pokalbyje buvo paliesti tradicijų ir novatoriškumo, dailės nacionalinio savitumo klausimai. "Laimingas galiu būti tik su laimingais",—kalbėjo svečias, džiaugdamasis kiekviena proga, kai gali trumpiau ar ilgiau pabūti Lietuvoje, aplankyti savo gimtąją Dzūkiją, pabendrauti su žmonėmis, dirbančiais savo žemėje ir savo žemei, kuriančiais joje ir jai.

Arnoldo Baryso nuotr.

Ligoninėje

Koridoriai ilgi, balti, sterilūs.
Virš durų žvilga numeriai palatų.
Šlamena žingsniai, duslūs, tylūs,
Praeinančių orių, šviesių chalatų,
Ir visa tai tau įsitikinimą tvirtą įtaigoja,
Kad greitai stebuklingai atsistosi vėl ant kojų.

Tarsi orakulas slaptingas rodos
Ligoj tau, baimės apimtam, ištartas
Kiekvienas baltojo chalato žodis,
Ramus, žvalus, prieš sakant jį, pasvertas,
Kad tu džiaugiesi dėl kovos, istorijoj laimėtos,
Jog mūšio dėl gyvybės nebetemdina monetos.

Jog nesvarbu, kur užgimei kadaise,
Kokios spalvos tavo plaukai ir oda,
Ar jaunas tu, ar jau sulinkęs baisiai,
Ar tu kam mielas, artimas atrodai,
Vienodai grumsis dėl tavęs būrys baltų chalatų,
Tikėjimą pasveikti kvėps tau aplinka palatų.

J. Subata

BERGŽDŽIOS PASTANGOS

Socialistinės santvarkos įsitvirtinimo ir jos tolesnio vystymosi mūsų krašte dėka, taip pat Komunistų partijos vadovaujamo auklėjamojo darbo išdavoje Lietuvos darbo žmonių sąmonėje įsigali mokslinė materialistinė pasaulėžiūra, formuojasi nauji komunistiniai santykiai tarp žmonių, palaipsniui prigyja komunistinės dorovės principai. Kartu su tuo nyksta iš antagonistinės praeities paveldėtos, su komunistinės visuomenės kūrimo tikslais nesutaikomos pažiūros, įpročiai, tradicijos. Dėl tų pačių priežasčių blėsta Tarybų Lietuvoje ir žmonių religingumas, slipsta bažnyčios autoritetas.

Štai pastebi patys religijos gynėjai. Atskiri dvasininkai ekstremistai, siekdami gelbėti silpnėjančias religijos pozicijas, neretai piktnaudžiauja nacionaliniais tikinčiųjų jausmais, bando skiepyti mūsų žmonėms, ypač jaunimui, buržuazinį nacionalizmą. Jie stengiasi suliedinti lietuvybę su katalikybe, teigdami, kad katalikų bažnyčia lietuvių tautai neva labai daug nusipelniusi, kad tikras lietuvis būtinai turįs būti praktikuojąs katalikas.

Istorinėms aplinkybėms susikloščius, atskirose nacijose papilto skirtingos religijos, o paskui per žiemmečius jos susiliejo su atitinkamos nacijos kultūra, įgaudamos tam tikrą nacionalinį atspalvį. Todėl kai kam susidaro įspūdis, kad to ar kito žmogaus priklausymas tam tikrai nacijai pasireiškia kaip tik priklausomumu tam tikrai religijai. Pavyzdžiui, rusui gali atrodyti, kad jo tautiškumas pasireiškia per stačiatikybę, uzbekui — per musulmonybę, lietuviui — per katalikybę ir t. t. Toks tautiškumo ir religinio priklausomumo sutapatinimas leidžia ekstremistiškai nusiteikusiems religijos gynėjams klastoti istoriją ir piktnaudžiauti nacionaliniais tikinčiųjų jausmais.

Tuo tarpu istorija nenuginčijamai parodo, kad, sakysime, lietuvių tautai nei religingumas, nei tuo labiau katalikybė nebuvo įgimti požymiai. Katalikybę įvedė į Lietuvą feodalai, verčiami to meto tarptautinės padėties, feodalinės santvarkos ekonominio vystymosi poreikių, vadovaudamiesi savo politiniais siekiais bei planais. O lietuvių liaudis dar net kelis žiemmečius laikėsi savo senųjų pagoniškųjų pažiūrų ir tradicijų, priešinosi naujam tikėjimui ir laikė jį „vokišku". Štai M. Mažvydas, pirmosios lietuviškos knygos — katekizmo — parengėjas, praėjus daugiau kaip pusantro šimto metų nuo katalikybės įvedimo Lietuvoje, skundėsi, kad iki šiol valstiečiai tebegarbina savo senuosius pagoniškuosius dievus ir dievaičius.

Istorija taip pat parodo, kad įvesta į Lietuvą katalikybė jokios „dievo karalystės" krašte nesukūrė, o tik sustiprino feodalinius santykius, pasunkino baudžiavą. Atsirado nauji feodalai — dvasininkai, kurie šešias dienas per savaitę savo baudžiauninkus plakė ne kiek ne šveinesniu rimbu negu pasaulietiniai ponai, o septintąją — sekmadienį, grasindami amžinu pragaru, mokė „vyžotą nabagą" nesipriešinti ponui, kantriai vilkti uždėtą jungą. Net radikaliau galvojęs kunigas P. Jakas 1938 metais klerikaliniame žurnale „Židinys" rašė: „Ir sukatalikinus Lietuvą, kas buvo vergas, tas ir liko, kas ėjo baudžiavą, tas vilko jos jungą ir toliau. Skirtumas įvyko tik ponų pasikeitime: vietoj bajoro kai kur atsirado kunigai. Okininkų (t. y. valstiečių — J. S.) bei darbininkų gyvenimas su katalikybės plitimu net sunkėjo, nes jiems savo triūsu teko išpirkti didinamas didikų privilegijas ir vis labiau mėgstamą jų prabangą".

Katalikybės gynėjai mėgsta tvirtinti, kad katalikų bažnyčia nepaprastai daug nusipelniusi lietuvių tautos kultūrai: davė raštiją, mokyklas, palaikė meną ir t. t.

Nieko čia nuostabaus. Juk visos kultūros kėlimo priemonės nuo pat pradžios buvo tik bažnyčios rankose. Tik ji anuomet ir galėjo tomis priemonėmis naudotis. Kita vertus, plėtodama kultūros ir nacionalinio sąmoningumo kėlimo priemones, bažnyčia pirmiausia turėjo galvoje ne liaudies švietimo tikslus ir tautos gerovę, o savo religinius interesus. Štai daugiau kaip 200 metų praėjo nuo oficialaus Lietuvos krikšto datos (1387) iki pirmos katalikiškos lietuviškos knygos — M. Daukšos „Postilės" pasirodymo (1599), ir ji išleista tik tam, kad kilo reikalas katalikams kovoti su krašte beplintančiu profestantizmu. O kai religinis priešininkas buvo įveiktas, katalikų bažnyčia nustojo rūpintis ir lietuvių raštija. Tai rodo apgailėtina religinių raštų būklė XVII a. antroje pusėje ir XVIII amžiuje. Visos tos „Bromos", „pekios knygos" ir panašūs religiniai raštai ne tiek švietė, kiek tamsino lietuvių liaudį, nes buvo parašytos slaubingai sudarkyta lietuvių kalba ir sklėpijo žmonėms naiviausius prietarus ir religinį susitaikymą su savo vargana baudžiavine padėtimi.

Bandoma teigti, kad katalikų bažnyčia davusi Lietuvai rašytojų, menininkų, kultūros veikėjų. Štai A. Strazdas, M. Valančius, A. Baranauskas, A. Vienožinskis, Maironis, Vaižgantas ir kiti buvę dvasininkai. Tačiau ir čia nėra jokių bažnyčios nuopelnų. Juk talentus gimdė motinos, t. y. liaudis, o jiems ugdyti priemones [mokyklas, raštiją] buvo pasisavinusi bažnyčia. Tad nieko negali stebinti, kad minėti ir kai kurie kiti kultūros veikėjai buvo susiję su religija, savo kūryboje atspindėjo kai kurias jos idėjas, kurios socialiniu klasiniu požiūriu buvo svetimos, žalingos ir neprimtinos darbo žmonėms. Dar daugiau. Religinė pasaulėžiūra, o ypač dvasininko sutana gniaužė ir ribojo patį poetinį talentą, apie ką tik labai iš tolo savo kūryboje užsimindavo, sakysime, Maironis.

Per ilgus metus katalikybė susiliejo su lietuvių tautos buitimi, jos tradicijomis bei papročiais, sukatalikindama natūralias žmonių gyvenimo formas ir visų pirma šeimą. Per ilgus amžius bažnyčia įsklepijo šeimoms poreikį religiškai įforminti naujo šeimos 'nario gimimo faktą, santuoką, laidotuves. Be to, buržuazinėje Lietuvoje kitokios galimybės oficialiai įteisinti šiuos svarbius žmogaus gyvenimo momentus ir nebuvo, nes nebuvo civilinės metrikacijos. Štai kodėl kartais net netikintieji minėtais gyvenimo atvejais neapsleidavo be bažnyčios. Aišku, kad ir būdami pagonys, mūsų senieji tautiečiai šiuos šeimyninius įvykius atžymėdavo savomis tradicijomis, kurias, kaip pagoniškas, palaipsniui išstūmė katalikybė.

Iš slavų tautų atėjusį [netgi pagoniškąj] kūčių vakarienės paprotį, iš Vakarų Europos pasiskolintas gegužinės pamaldas, šeštadieniais prieš velykas katalikų bažnyčioje jau visuotinai nebeprivalomą pasninką ir daugelį kitų religinių praktikų respublikos dvasininkai šiandien propaguoja kaip lietuviškas nacionalines tradicijas, siekdami kiek galima ilgiau išlaikyti lietuvių liaudį religijos įtakoje.

Ypač glaudžiai katalikų bažnyčia yra susijusi su nacionalumu per meną. Koplyčios, koplytėlės, kryžiai, statulos — vis tai liaudies meistrų kūryba, kurioje atsispindi nacionalinial motyvai. Mes vertiname visą šį kultūros turtą, Tarybų valdžia jį saugo įstatymais dėl to, kad jame atsispindi liaudies menininko talentas ir dažnai bendražmogiškieji jausmai ir išgyvenimai, nors ir apvilkti religiniu apvalkalu. Visuose tuose garsiuose smūtkeliuose, rūpintojėliuose ryškėja ne jų autorių gilus religingumas, bet noras išlieti savo sielvartą, papasakoti apie savo liūdnas godas, kurių slegiamas daugelį amžių gyveno mūsų senolis baudžiauninkas, dvaro kumetis, buožės samdinys. Taigi tikroji liaudies meno, sukurto religiniais siužetais, vertė — jų bendražmogiškasis turinys.

Religijos pozicijų silpnėjimą ir mokslinės materialistinės pasaulėžiūros įsigalėjimą Tarybų Lietuvoje ekstremistiškai nusiteikę dvasininkai bando pavaizduoti kaip prievartą ir smurtą prieš nuo amžių katalikišką tautą. Tai žmeižiškas prasimanymas, diktuojamas jų neapykantos socialistinei santvarkai. Socializmas davė mūsų tautai tikrą savarankiškumą ir nepriklausomybę, panaikino bet kokį žmogaus išnaudojimą, įgyvendino tikrąjį piliečių lygiateisiškumą, pašalino skurdą, visiems padarė prieinamą mokslą ir kultūros gėrybes, užtikrino aprūpintą senatvę. Tarybinis žmogus mato, kad visas gyvenimo gėrybes jam suteikė ir teikia ne „dievo apvaizda", o santvarka, besiremianti moksline materialistine pasaulėžiūra. Štai kodėl iš tikrųjų jis gręžiasi nuo tariamųjų religinių vertybių ir renkasi ateizmą. Todėl religijos gynėjų pastangos sutvirtinti religingumą, remiantis tikinčiųjų nacionaliniais jausmais, lieka bergždžios.

JUOZAS STANKAITIS

KANADOS ŽINIOS

Torontiečių kronika

Mūsų ligoniai

Mūsų kolonijos moteris prispaudė nelaimės ir ligos. Draugė V. Masienė namuose puolė ir sunkiai susižeidė. Ji buvo priversta atsigulti slaugymo namuose.

M. Pūrienė serga jau kelinta savaitė. Gydosi namie, gydytojo priežiūroj.

B. Janauskienė, Moterų Klubo pirmininkė pergyveno veido operaciją. Ligoninėj jos sesutė J. Narusevišienė iš Londono ja rūpinosi, kol sugrįžo namo.

* * *

Shower—mergvakaris

Rugsėjo 19 d. buvo didelė shower (priešvedybinė) puota Sūnų ir Dukterų Klube F. D. Sodoniui ir jo sužadėtinei Taina Loraine Hansen. Moterų buvo pilna svetainė. Jos skaniai pavaišintos. Jos būsimus jaunavedžius apdovanojo gražiomis ir vertingomis dovanomis.

Frank Sodonis yra Jono ir Ados Morkių (Ada—buvusi Sodonienė) sūnus.

Frenkio ir Tainos vestuvės įvyko spalio 8 d.

Linksmų jiems vestuvių!

* * *

Prasidėjo judėjimas

Po ilgų vasaros atostogų Sūnų ir Dukterų Klube prasidėjo judėjimas. Rugsėjo 12 d. įvyko Klubo mėnesinis susirinkimas, kuriame buvo duoti pranešimai apie Klubo veiklą ir finansinį stovį. Vasaros metu buvo išasfaltuota automobiliams pastatyti aikštė užpakalyje svetainės, užtverta nauja tvora. Tai buvo du didžiausi Klubo reikalai. Pranešta, kad Klubo išvyka ir piknikas gerai pavyko.

Tarp kitko, buvo pranešta, kad bingo bus, kaip ir visuomet, trečiadieniais.

* * *

Lankėsi svečių

Pastaruoju metu Kanadoje lankėsi nemažai tarybinių turistų. Vienoje grupėje buvo ir du lietuviai. Tai Ramutė Tumuliauskaitė, Vilniaus operos solistė, ir Vladas Karvelis, Vilniaus universiteto geografijos dėstytojas. Vladas yra velionies generolo Vlado Karvelio sūnus.

Labai apgailestautina, kad nebuvo galima surengti priėmimo, kadangi svetainė jų viešėjimo Toronte metu buvo užimta. Kadangi sekmadienį buvo shower puota, tai mažai kas moterų begalėjo būti koncerte, kuriame dainavo ir Ramutė Tumuliauskaitė.

Svečiai iš Toronto išskrido į New Yorką.

* * *

Paminėjo jubiliejų

Rugsėjo 25 Sūnų ir Dukterų klube Juozas ir Viktorija Gormanai (Guoberiai) gražiame būryje draugų ir draugių atžymėjo savo auksinį (50 metų) vestuvių jubiliejų. Dalyviai jiems palinkėjo dar daug saulėtų dienų.

Abudu jubiliantai yra Sūnų ir Dukterų klubo nariai.

Ilgiausių jiems metų!

A. Ylienė

Atžymėjo 80-tą gimtadienį

TORONTO.—Rugsėjo 18 dieną Juozas Šinkūnas paminėjo savo 80-tą gimtadienį. Jubiliantas didesnę pusę savo amžiaus išgyveno Kanadoje. Ir visą laiką jis buvo veiklus visuomenininkas. Jis priklausė pažangioms lietuvių organizacijoms. Dainavo su Bangos choru, vaidino veik kiekvieną kartą, kada tik statė scenoje veikalus dramos grupė. Daugiausia jis pasidarbavo Sūnų ir Dukterų Draugijai.

Kai daug lietuvių suvažiuodavo į Torontą, Juozas labai aktyviai darbavosi naujų narių gavimo vajuose. Jo iniciatyva buvo įrašyta į draugiją nemažai jaunuolių. Jis visuomet užėmė kokias nors pareigas. Ypatingai jis daug metų darbavosi Sūnų ir Dukterų Draugijos Centro Komitete, eidamas jo pirmininko pareigas. Jis buvo jo pirmininku iki pat draugijos uždarymo. Daug darbo buvo uždarant draugiją.

Draugui nebuvo lengva darbuotis organizacijose, nes jo žmonai netekus regėjimo teko daugiau rūpintis namų reikalais. Ypač kai žmona po nelaimės turėjo ilgokai pagulėti ligoninėj.

Gimtadienio atžymėjimą surengė jo duktė Irena savo šeimos namuose.

Visi buvusieji Sūnų ir Dukterų Draugijos nariai be abejonės linki Juozui dar daug saulėtų dienų.

Ilgiausių metų, Juozai!

J. Yla

Iš KLLD centro raštinės

PARĖMĖ APŠVIETOS FONDĄ

Thunder Bay kuopos nariai kartu su nariniais mokesčiais per draugą P. Kunchį atsiuntė aukų apšvietos fondui sekančiai: P. Kunčys, K. Dimša, J. Karonas, V. Kuryla, G. Steniulis, A. Ivaška ir K. Rudinskas po $2.75.

Toronto kuopos nariai per T. Rimdžių aukojo sekančiai: S. Paberalis $2.50, P. Daugėla $3.00, J. Kuktaras $2.50, S. Repšys (London) $10.00, K. Narusevičius $2.00, E. Karpavičienė $1.00, J. Žiulys $1.00.

Visiems aukojusiems širdingas ačiū.

J. Yla
KLLD CK sekr.

WINDSOR, ONTARIO, CANADA

LIŪDNAS PRISIMINIMAS

Jau Vieneri Metai, kai mirė mano mylimiausias

Ivan J. Soroka

Mirė 1981 m. Spalio 2 d.

Jau praėjo vieneri metai kai iš gyvųjų tarpo atsiskyrė mano brangus ir mylimas vyras IVAN J. SOROKA.

Jau vieneri metai kai atsisveikinau su juo ant visados, bet tas skaudus įvykis pasiliks mano širdyje visuomet.

Lai Tau, mielasis, būna ramu ilsėtis Heavenly Rest kapinėse, Windsore.

Liūdinti žmona,
BIRUTĖ [VIOLET] SOROKA
Windsor, Ontario

Montreal, Quebec

Palaidojom dvi tautietes

Rugsėjo 13 d., sunkiai pasirgusi, Readdy Memorial ligoninėje, mirė Julė Guzevičienė, sulaukusi 74 metų amžiaus. Liūdesyje liko trys anūkai ir marti, kurie ir rūpinosi laidotuvėmis. Velionė į šią šalį atvyko iš dabartinio Kapsuko rajono, iš Padovinio kaimo.

Anksčiau neteko savo gyvenimo draugo, o prieš kelis metus mirė jos vienintelis sūnus. Kadangi priklausė Moterų klubui, tai tarp kitų buvo gėlių ir nuo Klubo.

Rugsėjo 14 d., Montreal General ligoninėje, užmigo amžinu miegu Elzbieta Urbanavičien;-Juzulaitytė, sulaukusi 68 metų. Velionė paliko liūdinčius savo gyvenimo draugą—Juozą Urbanavičių, mylimą dukrą Liliją, sesutę E. Petrauskienę, brolį A. Juzulaitį, o T. Lietuvoje du brolius ir sesutę; taipgi vyro brolį—Petrą Urbanavičių, J.A.V., kuris buvo atvykęs į laidotuves.

Velionė prieš virš septynis metus pergyveno labai sunkią, sudėtingą vidurių operaciją, ir nuo to laiko jai kas antra, ar trečia savaitė tekdavo grįžti į ligoninę ir pergyventi labai skaudžius gydymo būdus, o paskutiniu laiku jos sveikata visiškai sušlubavo. Sunku rasti kitą tokį žmogų, kuris būtų pajėgęs tuos skaudžius gydymo būdus atlaikyti, o ji turėjo ryžto, nes begalo troško gyventi. Velionė labai lau iškentėjo, bet šeima ir neliko jai skolinga—ne tik visą laiką labai slaugė, bet ir stengėsi suteikti, kas jei gyvenimą pagiedrindavo.

Velionė į šią šalį atvyko 1938 m. iš dabartinio Radviliškio rajono, Šeduvos bažnytkaimio, Baukų kaimo, sesutės adresu, pas Juozą Urbanavičių, kurį pažinojo tik iš laiškų ir nuotraukos. Su juo sukūrė šeimyninį gyvenimą, susilaukė labai mylimos dukrelės, kurią iki pat mirties labai mylėjo, dėl kurios ir buvo jos didelis noras kuo ilgiau gyvenimą pratęsti.

Atvykusi į Montrealą čia rado gražiai gyvuojančias pažangias lietuvių organizacijas, kurių tapo nare. Įstojo į saviveiklininkų menininkų ratelį, dainavo "Jaunimo" chore.

Jai mirus, nors šeima pageidavo, kad vietoj gėlių aukotų vėžio institutui, bet karstas visvien skendėjo gėlėse, jų tarpe buvo ir nuo Moterų klubo, kuriame ji priklausė. Į šermenis ir laidotuves atsilankė daug žmonių, tautiečių ir kitataučių.

Atsisveikinimo su velione kalbas pasakė Jonas Vilkelis ir Onutė Veršinskienė. Po palydų visi buvo pakviesti pietums. Ten visa eilė draugų ir giminių pasakė kalbas.

Abiejų velionių šeimoms ir artimiesiems gili užuojauta, o velionėms amžina ramybė.

Ir vel susirgo

Neseniai grįžo iš ligoninės Julius Aniolauskas ir vėl susirgusį išvežė į ligoninę.

Lankėsi

Irena Gudaitė iš Toronto, buvo atvykusi atlankyti savo mamytę—Marytę Gudienę.

P.

VERDUN, QUE., CANADA
MIRUS

ilgametei L.L.D. narei

Elzbietai Urbanavičienei-Juzulaitytei

Reiškiame gilią užuojautą velionės vyrui Juozui Urbanavičiui, dukrai Lilijai, sesutei E. Petrauskienei, broliui A. Juzulaičiui ir kitiems artimiesiems.

L.L.D. MONTREALO KP.

VERDUN, QUE., CANADA
MIRUS

musų artimai draugei

Elzbietai Urbanavičienei-Juzulaitytei

Reiškiame gilią užuojautą velionės gyvenimo draugui Juozui Urbanavičiui, jos mylimai dukrai Lilijai, sesutei E. Petrauskienei, broliui A. Juzulaičiui ir kitiems artimiesiems.

ADOLFAS ir ELENA MORKEVIČIAI
Laval, Quebec

VERDUN, QUE., CANADA
MIRUS

Elzbietai Urbanavičienei-Juzulaitytei

Giliai užjaučiame velionės gyvenimo draugą Juozą Urbanavičių, dukrą Liliją, sesutę E. Petrauskienę, brolį A. Juzulaitį ir kitus artimuosius.

LIUDAS ir PETRĖ KISIELIAI
Montreal, Canada

VERDUN, QUE., CANADA
MIRUS

Elzbietai Urbanavičienei

Reiškiame giliausią užuojautą jos vyrui Juozui Urbanavičiui ir dukrai Lilai, taipgi labai apgailestaujame geros draugės. Lai būna jai lengva Kanados žemelė.

A. Vilkelienė	A. Guobienė
A. M. Berškiai	B. Janauskienė
F. E. Laurusevičiai	J. A. Ylai
P. M. Daugėlai	M. Pūrienė
S. E. Paberaliai	J. A. Morkiai

Toronto, Ontario

DETROIT, MICHIGAN

Važinėjo

LDS bowleriai Diane Rye ir Marjorie (Yanchaitis) Woods bei jos mamytė Mary Woods ir teta Marjorie Blaine mašina važinėjo po Missouri valstiją. Aplankė Eureka Springs, Arkansas. Jos keturios mašina išvažiavo rugpjūčio 22 d., į Detroitą sugrįžo laimingai ir linksmos rugpjūčio 28 d. Sakė, daug matė ir tikrai turėjo gerus laikus per savaitę.

Sveikiname

Rugsėjo 10 d. Kęstutis Garelis paminėjo savo gimtadienį, o rugsėjo 13 d. Kęstutis ir Antonette Daubariūtė Garelis minėjo savo 35 metų vedybinio gyvenimo sukaktį. Abu Gareliai užsitarnavę detroiteičių daug sveikinimų nes jie du visur dalyvauja tarp pažangių lietuvių; skaito laikraščius "Laisvę" ir "Vilnį". Antonette yra Detroito Lietuvių Klubo nuolatinė šeimininkė; ir naujų narių priėmimo komitete; Kęstutis daug metų yra iždo globėjas-klubo direktorių ir su įvairiais reikalais gerove klubo patarnauja; tvarko elektrą, šilumą, vėsinimą ir rūpinasi kitais klubo remontais. Abu Gareliai nepavaduojami klube, todėl mes juos sveikiname su jų šventėmis, linkėdami geros sveikatos ir daug linksmų dienų.

Bowleriai

Detroito LDS bowleriai jau rengiasi turnyrui, kuris įvyks 1983 metais gegužės mėn. Detroite. Jų pirmasis susirinkimas įvyko rugsėjo 12 d. Detroito Lietuvių Klubo patalpose. Bowlerių prezidentas Gary Emerick, viceprezidentas Kęstutis Garelis ir sekretorius-iždininkas Alfons Rye susirinkimą pravedė gražiai. Dalyvavo burys bowlerių. Jų pirmos pamokos įvyko rugsėjo 18 d. Mercury Lanes. Po pamokų suvažiavo į Detroito Lietuvių Klubą pailsėt ir pasidžiaugt savo laimėjimais.

Apvogė

Klubietė Alice Sharkienė pranešė jog jos brolienei, Erna Lipsky įvyko nelaimė. Rugsėjo mėn. jos brolienė, gyv. Madison Hts. savo namuose antram aukšte miegojo. Kai atsikėlė ir nuėjo į pirmąjį aukštą, surado pridegintų popierių; matyt nakties laiku chuliganai jos namuose ir su žvake ieškojo ką pavogt, degino popierius šviesai. Pagaliau išnešė jos televiziją. Sakė, jog chuliganai yra pavogę kelis televizorius, ir daugiau televizijos nepirks. Visur ne darbas, visiems reikia pinigų, todėl tiek daug vagių. Niekur nėra ramybės.

Poetas

Praeityje esame skaitę poezijų, kurias sukūrė LDS prezidentas ir Detroito Lietuvių Klubo sekretorius Servit Gugas. Bet dabar matėm jog jis pradėjo rašyt į angliškus laikraščius. Rugsėjo 4 d. Detroito vietiniame laikraštyje, The Detroit News, buvo jo poezija vardu "A Moment". Ne visiems pasitaiko turėt tokią garbę angliškuose laikraščiuose, bet Servitui pavyko.

Detroite jau seniai yra poetų, bet daug jų mirę. Atsimenate mirusius Joną Vilkelį, P. Krakaitį, Miką detroitietį, Jim Umarą? Dar vis rašo eiles visiems gerai žinoma Mary Bacevičienė. Ji savo eiles pritaiko prie visokių įvykių. O dabar turime naują poetą—Servit Gugą. Sveikiname Servitą, linkime jam daug energijos rašinėt poeziją ne tik į amerikoniškus laikraščius, bet daugiausia į "Laisvę" ir "Vilnį" kuriomis mes visi galėsime pasidžiaugt ir pasiskaityt.

Pokilis

Rugpjūčio 29 d. Detroito Lietuvių klubo patalpose įvyko didelis pokilis, į kurį suėjo apie šimtas moterų-merginų. Ji surengė Nanette Garelis. Ji susižiedavo ir ruošiasi ištekėt už Tom Cendrowski spalio mėn.

Nanette Garelis susilaukė daug gražių sveikinimų ir dovanų. Visos susirinkusios gavo progą laimėt sau dovanų ir pasivaišint skaniais gėrimais ir pietumis. Gėrimais patarnavo Alfons Rye ir John Smith. Buvo linksma, graži popietė.

Afrikoj

Detroitietė Ann Maezes Minnie Tvaskienės sesutė liepos 8 d. iki rugpjūčio 14 d. su turistais važinėjo po Afriką. Iš Detroito nuskrido į New Yorką; iš ten į Romą, Italiją, o iš ten į Kenya, Afriką. Buvo vieną dieną Nairobi; iš ten vyko į Safarį; į džiungles; matė visokių laukinių žvėrių; buvo prie ežero, kur matė nepaprastai daug flamingų—sakė visa apylinkė nuo tų paukščių daugumos—buvo ružava. Iš ten nuvyko į Cairo, Egiptą ir aplankė Karaliaus Tut pyramides; iš ten skrido į Šveicariją, atgal į New Yorką ir namo.

Ši lietuvaitė važinėja visur; 1980 metais buvo Lenkijoj, Austrijoj, Vengrijoj ir Čekoslovakijoj. Pereitais metais 1981 aplankė Kiniją, Egyptą, Prancūziją, Angliją, Pakistaną. Gaila kad Ann Maezes neturi susuktų filmų mums parodyt. Ji įsirašė į turistų grupes ir su jais važinėja. Sako, visi yra nepažįstami žmonės, bet kai tūras pasibaigia, visi patampa artimais draugais. Mes detroitiečiai jai pavydime!

Susituokė

Visiems gerai žinomas pažangietis, detroitietis Frank Yoshonis rugpjūčio 14 d. buvo vestuvėse. Susituokė jo sūnaus dukrelė Elaine su Don Kasten. Vestuvės buvo United Presbyterian bažnyčioje, Okemos, Michigan. Dalyvavo senukas Frank Yoshonis, teta Bessie Klimas, draugė Anna Dockus, Klimienės anūkas Randy Waleyko iš Boston, Massachusetts ir daug kitų. Jaunamartės tėveliai Dr. Karl ir Jane Yoshonis po vestuvių bažnyčioje visus svetainėje pavaišino. Buvo gražios vestuvės. Linkime jiems malonaus gyvenimo.

Rudens Banketas

Ir vėl Rudens banketas, kurį rengia Detroito Lietuvių klubas sekmadienį, spalio 24 d. 1 val. po pietų savo patalpose, 4114 W. Vernor Highway, Detroite. Pietus pagamins Klubo nuolatinės šeimininkės. Tikime jog visiems patiks. Bus ir programa. Nepamirškite, visi ateikite į klubo rudens banketą.

Vajus

Kuomet būsite klube viršminėtam bankete, nepamirškite pamatyt Stefaniją Masytę ir atsinaujint savo prenumeratas "Laisvei" ir "Vilniai". Ji jums patarnaus. Iki pasimatymo bankete.

Stefanija

VAJUS

GAVIMUI "LAISVĖI" NAUJŲ SKAITYTOJŲ IR ATNAUJINIMUI UŽSIBAIGUSIŲ PRENUMERATŲ

VAJUS PRASIDĖS RUGSĖJO 1 IR TĘSIS TRIS MĖNESIUS IKI ŠIŲ METŲ LAPKRIČIO 30.

Kviečiame į Talką

Kviečiame į talką visus buvusius vajininkus ir labai laukiame naujų vajininkų. Gerai susiorganizuokime šiam darbui ir veikime su pirma vajaus dieną. Rūpinkimės aplankyti kuo daugiausia namų vajaus reikalu ir kalbinti žmones užsisakyti "Laisvę."

DOVANOS VAJININKAMS

1-ma $50; 2-ra $45; 3-čia $40; 4-ta $35; 5-ta $30; 6-tą $25; 7-ta $20; 8-ta $15; 9-ta $12; 10-ta $10.

KREDITAVIMO PUNKTAI

Kontestantams kreditavimo metodai tokie: už naujus skaitytojus 1 punktas nuo 5 centų, už atnaujintas prenumeratas 1 punktas nuo 25 centų. Už aukas arba pelnus nuo parengimų 1 punktas 50 centų.

KREDITĄ UŽ AUKAS DUOSIME KONTESTANTAMS (VAJININKAMS) TIK JEIGU JIE PATYS PRISIŲS PINIGUS. PINIGAI GAUTI PER KITUS NEBUS KREDITUOJAMI VAJININKAMS.

$20,000 FONDAS

Apart įeigų už prenumeratas ir skelbimus, turime ieškoti kitokių šaltinių biudžeto sukėlimui, kad "Laisvė" gyvuotų. Per šį vajų sieksime ir vėl šiam svarbiam reikalui sukelti $20,000 fondą. Tai padarykime aukomis ir pelnu nuo parengimų.

Užsakykite "Laisvę"
Savo Giminėms Ar
Draugams Į Lietuvą. Jie
Bus Jums Dėkingi Už Tą
Dovaną

* * *

"LAISVĖS" KAINOS AMERIKOJE IR UŽSIENIUOSE:

Amerikoje $12.00 metams, $6.50 pusei metų.
Kanadoje $15.00 metams, $8.00 pusei metų.
Lietuvoje $15.00 metams, $8.00 pusei metų
Kitur užsieniuose $15.00 metams, $8.00 pusei metų.

Visais vajaus reikalais rašykite:

Laisvė

102-02 Liberty Ave., Ozone Park, N. Y., 11417

TARYBŲ LIETUVOJE

MIRUS

Vaclovai Jurgaitienei

Jungtinėse Amerikos Valstijose gyvenanti Jurgaičių šeimos draugai nuoširdžiai užjaučiame velionės sūnus Joną, Enriką, Vaclovą; anūkus, proanūkus, visus gimines ir visus draugus.

ONA BABARSKIENĖ
BRONĖ ir WALTERIS KERŠULIAI
NELLIE ir POVILAS VENTAI
IEVA MIZARIENĖ

LIŪDNAS PRISIMINIMAS

Dominikas M. Sholomskas

Mirė

1976 m. rugsėjo 30 d.

Jau praėjo šešeri metai kaip mūsų mylimas vyras ir tėvas atsiskyrė nuo mūs.
Mes jo niekada neužmiršime.

Žmona—KAROLINA
Duktė—ONA

SOUTH BOSTON, MASS.

LIŪDNAS PRISIMINIMAS

Jono Žekonio

Mirė 1965 m. rugsėjo 22 d.

Mano mylimas vyras mirė Miami, Floridoje. Jo pelenus parvežėme į Boston, Mass. ir palaidojome.

Aš negaliu užmiršti tos liūdnos dienos.

HELEN ŽEKONIS, žmona

MIAMI, FLA.

LIŪDNAS PRISIMINIMAS

Jonas Marozas

Mirė

1974 m. rugsėjo 21 d.

Jau praslinko aštuoneri liūdesio metai be Tavęs, brangusis Joneli. Aš visada su gailesčiu prisimenu tą žiaurų persiskyrimą.

Liūdinti žmona,
VERONIKA MAROZAS

WORCESTER, MASS.

MIRUS

Lucy Ausiejus

Reiškiame nuoširdžią užuojautą jos sūnui Francis ir jo žmonai Katherine; jos dukrai Nettie ir žentui Charles Kosun; taipgi visiems artimiesiems.

MILLIE ir VICTOR REPECKA
Kenneth City, Fla.

WORCESTER, MASS.

MIRUS

Lucy Ausiejienei

Reiškiame gilią užuojautą dukrai Nettie ir žentui Charles Korsun, sūnui Francis ir marčiai Katherine ir visiems artimiesiems.

MIRUS

Elzbietai Kanapkienei-Jusienei

Reiškiame gilią užuojautą po-sūniui Edward Jusiui ir visiems giminėms.

HELEN SHARKEY
HELEN JANULIS
RICHARD JANULIS

St. Petersburg, Fla.

VERTA PAGARBOS MOTERIS

Su Onute ir Juozu Babarskais susipažinome 1949 m., kai jie atvyko iš Argentinos, Buenos Aires miesto, į Jungtines Amerikos Valstijas. Jie apsigyveno Brooklyn, N. Y. Per visą tą laiką esame artymi draugai.

Draugai Babarskai apsigyvenę Brooklyne užsisakė laikraštį "Laisvę" ir neužilgo abu įstojo į "Aido" chorą ir į kitas lietuvių progresyvias organizacijas.

Onutei susiklosčius gyvenimo aplinkybėmis laikinai turėjo pasitraukti iš Choro, nes reikėjo auginti dukrelę, leisti į mokslą, dienomis dirbti siuvykloje, vakarais atlikti namų ruošą.

Juozas Babarskas labai mėgo dainuoti. Jis Chore dainavo 27 metus. Labai gaila, kad Juozas dar neišėjęs į užsitarnautą pensiją, eidamas namo iš darbo parpuolė gatvėje ir nuvežtas į ligoninę nuo širdies smūgio mirė.

Vieną vasarą prieš Juozo mirtį abu buvo nuvykę į savo gimtąjį kraštą Lietuvą. Aplankė savo gimtąsias vietas, pasisvečiavo pas gimines. Sugrįžęs Juozas pasakė "Aš labai džiaugiuosi, kad turėjau progos nuvykti į Tarybinę Lietuvą, po daugelio metų išgyventų Argentinoje ir J.A.V. Mane privertė vargas ir skurdas išvykti iš Lietuvos."

"Dabar pasisvečiavęs Tarybų Lietuvoje pamačiau kokia ji graži, žmonės gerai gyvena išsimokslinę, jaunimas mandagus. Jei man sveikata leis dar važiuosiu". Bet jis nebesulaukė kito karto.

Mirus gyvenimo draugui, ir dukrai ištekėjus auginančiai savo dvi dukreles, Onutės anukėlės, ji likusi viena, kad gyvenimas nebūtų liūdnas nuobodus, grįžo į Chorą.

Onutė Babarskienė jau daug metų yra išrenkama "Laisvės" chore. Visuose parengimuose dirba virtuvėje

Iš kairės: Sigitas Krivickas, Ilse Bimbienė, Albertas Laurinčiukas, Ona Babarskienė ir Povilas Venta.
S. Narkeliūnaitės nuotr.

gamindama maistą sukelti finansines paramos spaudai ir organizacijoms.

O. Babarskienė yra nuoširdi, paprasta, mylinti darbą ir žmones aktyvi visuomenininkė. Ji turi didelę meilę grožiui, tvarkai ir švarai. Ji visas pareigas stengiasi labai sąžiningai atlikti. Onutės namas yra svečių namas, ji visus draugiškai priima ir vaišina, o be darbo ir triūso to negalima atlikti. Onutė visų yra gerbiama, mėgstama, už jos darbštumą, veiklumą, gerą širdiškumą.

Rugsėjo 11 d. šeštadienį į "Laisvės" salę susirinko geras skaičius žmonių susitikti ir paspausti ranką visų gerbiamam Vilniaus "Tiesos" laikraščio redaktorium Albertui Laurinčiuku.

Tą pačia dieną Alberto Laurinčiuko susitikime turėjome progą pagerbti ir Onutę Babarskienę jos gimtadienio proga. Amilija Yuskovic papasakojo apie Onutės veiklą ir jos atliktus darbus. A. Laurinčiukas aprišo Lietuvos Moterų išausta gražią lietuviška tautiška juosta. Už jos sveikatą išgėrėme tostą, padainavome ilgiausių metų. O. Babarskienė susijaudinusi padėkojo už jos įvertinimą, pridavė "Laisvei" $71—nuo išgyventų metų po vieną dolerį. Rugsėjo 13 Onute išvyko pas dukrelę Ireną, žentą Stephen Trivers ir anūkes Andrea, Juliana, Kalamazoo, Mich., savųjų tarpe atšvęsti gimtadienį.

Linkime Onutei Babarskienei geros sveikatos ir dar daug sulaukti gimtadienių.

Didelis Ačiū už paramą "Laisvei". **P. Venta**

Įteikė "Laisvei" paramos

Įvykusiame Lietuvių Darbininkų susivienijimo Chicagoje seime, turėjome progos pabendrauti su "Vilnies" laikraščio redaktorium Jonu S. Jokubka ir jo malonia žmonele Onūte. Pora kartų buvo pasikviete į restoraną kartu papaietauti ir pasikalbėti, "Vilnies" ir "Laisvės", reikalais. Abiems laikraščiams reikia gauti naujų skaitytojų ir finansinės paramos. O. ir J. Jokubkai iteikė "Laisvės" paramai $20.

Į mūsų viešbučio kambarį užeidavo veiklus vilniečiai Antanas Litvinas, Jonas Pateckas ir atneše troškuliui numalšinti gėrimų. Jonas Pateckas įteikė didelę dežutę saldainių parvežti "Aido" chorui, sumokėjo už tris "Laisvės" prenumeratas ir dar pridėjo aukų $14, viso $50.

* * *

Kiti laisviečiai iteikė aukų, tai nuoširdus ilgametis laisvietis gyvenantis Bridgeport, Conn. Mykolas Arisonas, kada tik jį sutinkame visada iteikia paramos "Laisvės" išleidimui. Šį sykį davė $10; Juozas Lugauskas $20; Paulina Kolendo $20.

Už aukas visiems širdingai ačiū. N. V.

London. — Vos 14 minučių svarsčiusi, džiurė išteisino Michael Fagan byloje už tai, kad jis buvo įslinkęs į Buckinghamo rūmus ir pavogęs bonką vyno. Bet jam nebuvo iškelta byla už tai, kad jis po mėnesio įslinko į karalienės miegamąjį ir su ja pasikalbėjo apie 10 min. Britanijoje tai laikoma civilinio įstatymo pažeidimu, bet ne kriminalu.

Kaltina Salvadoro vyriausybę

San Salvador. — Romos katalikų teisinės pagalbos draugija savo laiške, pasiųstame prez. Reaganui tvirtina, jog Salvadoro vyriausybė slepia tikruosius faktus, norėdama užsitikrinti Amerikos pagalbą.

Ši organizacija yra viena veikliausių kovoje už žmogaus teises. Pagal jos pateiktus duomenis, vyriausybė slepia žudynes ar kitokius prasižengimus, kuriuos atlieka kariuomenė ir dešiniosios grupuotės.

Tvirtinama, kad oficialiai buvo pateikti duomenys tik už gegužės, birželio ir liepos mėnesiais įvykdytas žudynes ir prasikaltimus, bet praleistas rugpjūčio ir rugsėjo mėnesiai, kurių metu įvykę bent dvigubai nusikaltimų. Jei anksčiau kas mėnesį žūdavo apie 300 žmonių, tai vien rugpjūčio mėnesį žuvę per 700.

U.S. POSTAL SERVICE
STATEMENT OF OWNERSHIP, MANAGEMENT AND CIRCULATION
(Required by 39 U.S.C. 3685)

1. TITLE OF PUBLICATION: LAISVE LITHUANIAN WEEKLY	A. PUBLICATION NO. / 2. DATE OF FILING: 9/27/82
3. FREQUENCY OF ISSUE: Weekly (Fridays)	A. NO. OF ISSUES PUBLISHED ANNUALLY: 50 / B. ANNUAL SUBSCRIPTION PRICE: $12 and $15
4. COMPLETE MAILING ADDRESS OF KNOWN OFFICE OF PUBLICATION (Street, City, County, State and ZIP Code) (Not printers): 102-02 Liberty Ave., Ozone Park, N.Y. 11417	
5. COMPLETE MAILING ADDRESS OF THE HEADQUARTERS OR GENERAL BUSINESS OFFICES OF THE PUBLISHERS (Not printers): same as above	
6. FULL NAMES AND COMPLETE MAILING ADDRESS OF PUBLISHER, EDITOR, AND MANAGING EDITOR (This item MUST NOT be blank): PUBLISHER (Name and Complete Mailing Address): The Lithuanian Cooperative Publishing Society, Inc. 102-02 Liberty Ave., Ozone Park, N.Y. 11417	
EDITOR (Name and Complete Mailing Address): Eva T. Mizara, 102-02 Liberty Ave., Ozone Park, N.Y.	
MANAGING EDITOR (Name and Complete Mailing Address): Anthony Bimba, 102-02 Liberty Ave., Ozone Park, N.Y. 11417	

7. OWNER (If owned by a corporation, its name and address must be stated and also immediately thereunder the names and addresses of stockholders owning or holding 1 percent or more of total amount of stock. If not owned by a corporation, the names and addresses of the individual owners must be given. If owned by a partnership or other unincorporated firm, its name and address, as well as that of each individual must be given. If the publication is published by a nonprofit organization, its name and address must be stated.) (Item must be completed)

FULL NAME	COMPLETE MAILING ADDRESS
The Lithuanian Cooperative Publishing Society, Inc.	102-02 Liberty Ave., Ozone Park, N.Y. 11417
List attached	

8. KNOWN BONDHOLDERS, MORTGAGEES, AND OTHER SECURITY HOLDERS OWNING OR HOLDING 1 PERCENT OR MORE OF TOTAL AMOUNT OF BONDS, MORTGAGES OR OTHER SECURITIES (If there are none, so state)

FULL NAME	COMPLETE MAILING ADDRESS
NONE	

9. FOR COMPLETION BY NONPROFIT ORGANIZATIONS AUTHORIZED TO MAIL AT SPECIAL RATES (Section 411.3, DMM only)
The purpose, function, and nonprofit status of this organization and the exempt status for Federal income tax purposes (Check one)
☐ (1) HAS NOT CHANGED DURING PRECEDING 12 MONTHS
☐ (2) HAS CHANGED DURING PRECEDING 12 MONTHS
(If changed, publisher must submit explanation of change with this statement.)

10. EXTENT AND NATURE OF CIRCULATION	AVERAGE NO. COPIES EACH ISSUE DURING PRECEDING 12 MONTHS	ACTUAL NO. COPIES OF SINGLE ISSUE PUBLISHED NEAREST TO FILING DATE
A. TOTAL NO. COPIES (Net Press Run)	2,000	2,000
B. PAID CIRCULATION 1. SALES THROUGH DEALERS AND CARRIERS, STREET VENDORS AND COUNTER SALES	NONE	NONE
2. MAIL SUBSCRIPTION	1,808	1,792
C. TOTAL PAID CIRCULATION (Sum of 10B1 and 10B2)	1,808	1,792
D. FREE DISTRIBUTION BY MAIL, CARRIER OR OTHER MEANS SAMPLES, COMPLIMENTARY, AND OTHER FREE COPIES	90	90
E. TOTAL DISTRIBUTION (Sum of C and D)	1,898	1,882
F. COPIES NOT DISTRIBUTED 1. OFFICE USE, LEFT OVER, UNACCOUNTED, SPOILED AFTER PRINTING	102	118
2. RETURN FROM NEWS AGENTS	None	None
G. TOTAL (Sum of E, F1 and 2 - should equal net press run shown in A)	2,000	2,000

11. I certify that the statements made by me above are correct and complete — SIGNATURE AND TITLE OF EDITOR, PUBLISHER, BUSINESS MANAGER, OR OWNER: Eva T. Mizara Editor-Manager

7. Owner [list attached]: Eva T. Mizara, Editor-Manager & Director, 35-44 75th St., Jackson Heights, N. Y. 11372; Paul Venta, President & Director, 220 Sunnyside Ave., Brooklyn, N. Y. 11211; Sophia Stas, Vice President & Director, 420 Morningside Ave., Fairview, N. J. 07022; Anastasia Buck, Secretary & Director, 74 Arlington Ave., Brooklyn, N. Y. 11207; Nellie Venta, Treasurer & Director, 220 Sunnyside Ave., Brooklyn, N. Y. 11207; Adelė Raines, Director, 88 Miller Ave., Brooklyn, N. Y. 11207; Anna Babarskas, Director, 86-23 105th St., Richmond Hill, N. Y. 11418; Alex Mitchell, Director, 1049 Glenmore Ave., Brooklyn, N. Y. 11208; Karl Bender, Director, 102-11 89th Ave., Richmond Hill, N. Y. 11418; Arthur Petrick, Director, P. O. Box 10, Elka Park, N. Y. 12427; Joseph Lugauskas, Director, 426 So. 5th St., Brooklyn, N. Y. 11211; Mary Stukas, Director, 28 Shepherd Ave., Brooklyn, N. Y. 11208.

Binghamton, N. Y.

LDS 6 kuopos susirinkimas neįvyko rugsėjo 3 d., nes valdybos nariai, Polly Maldaikis ir Helen Pagiegala negalėjo atvykti todėl, kad dar nėra sveikatoje stiprios.

Sekantis susirinkimas įvyks spalio (October) 8 d. pirmą valandą po pietų. Bus filmų rodymas ir vaišes. Prašom visus narius dalyvauti.

K. Thomas

Johnson City, N. Y.

Sekmadienį, rugsėjo 26 d. mirė ilgametis "Laisvės" skaitytojas ir rėmėjas J. Kireilis.

Jis buvo palaidotas trečiadienį, rugsėjo 29 d.

Reiškiame gilią užuojautą jo žmonai ir artimiesiems.

Red.

PRISIMENA SAVO TĖVELIUS

Prie "Laisvės" laikraščio ilgus metus ekspeditoriu dirba ir rupestingai rupinasi "Laisvės" namo reikalais, kad viskas būtų tvarkoje, ji prižiuri, taipgi yra L.D.S. iždo glėbėjas—Bill Malin.

Prisimindamas savo motiną Oną ir tėva Vincą Malinauskus, kurie jau mire. (Jie buvo ilgamečiai "Laisvės" skaitytojai ir rėmėjai). Paaukojo "Laisvei" $20.

Širdingai sveikiname gimtadienio proga ir linkime sveikatos ir dar daug dargingų metų tau, Bill. Ačiū už auką.

GRAŽUS LAIŠKELIS

Gavome laiškelį iš tolimos Arkansas kolonijos nuo Mini ir Vyti Yuden. Jie sveikina laisviečius; prisiunte $49 už tris "Laisvės" prenumeratas ir $10 auką. N. V.

BRIEFS

If you have any interest in the Soviet Union and plan a trip there, be sure to make Central Asia your next stop. Only after seeing that part of the Soviet Union, can you fully appreciate just how much the Soviets have done for their people.

* * *

Not so very long ago Alvena V. Seckar, an artist, afflicted with multiple sclerosis since 1963 and confined to a wheelchair wrote to President Reagan:

"Dear Pres. Reagan, You ask me—ME for help in your campaign—ME a crippled person whom your policies have deprived help which I need to help me in my creative endeavour! You ask ME for aid when I see all your policies augment the wealthy with more wealth—AND when you squander money for military purposes in the phony excuse that we need to defend ourselves—against whom? Not saying anything about "our" Congress raising its own pay without even consulting the people!

The best defense of our nation is a happy citizenry—that means full employment, housing, decent medical care, and education for all. Such citizens will defend our country—even as the Vietnamese did—with their bare hands! Your policies are destroying this land so it will not be worth defending and all your military hardware will lay in dust for want of drivers. Detroy all the bombs—your shelters will be useless against them—make peace with all the people—not with their enslavers. Get out of El Salvador and Central and Latin America, and out of Europe—they've had enough war. By seeing Reds under every bed, you are lying in bed with Hitler and will suffer the same fate in history. Wake up to the realities of the world today. People everywhere refuse to be slaves. For PEACE and JUSTICE!"

* * *

Anthony Bimba has been working for "Laisve" without pay for over 2 years now. Allstate no-fault insurance paid only one-fourth of lost wages and other expenses.

At the time of this writing Anthony is in Jamaica Hospital. Friday night, September 24 he got up from bed 1 o'clock at night and went to the kitchen to get a drink of water but he fell on doorway and couldn't get up any more. He forgot to take his cane for support. He was taken to the Jamaica Hospital in an ambulance and admitted. All the tests were taken including ex-rays. they found nothing wrong with him. He may stay in the hospital for couple of days.

He hasn't been out of the house since last summer. Walking is difficult for him because he is very thin and weak. He never gained back his weight and strength after the accident over 2 years ago. But he keeps on working for "Laisve", writing **Krislai** and picking things out for the paper from Lithuanian papers and magazines he is reading. "Laisve" has been his life and love for almost 60 years now and always will be. He hasn't done it for power, fame or money, no, he has done it because of his convictions, his love for all people, his responsibility . . .

Besides his daily work in "Laisve" he has written 22 books on his own time and without pay and edited magazine **Šviesa** for 44 years the same way.

Lithuanian progressive people can be very proud of him indeed. **Ilse**

Anthony Bimba was the first Lithuanian from the United States to visit Lithuania after the war. Picture is taken in 1945 on his arrival at the airport. Anthony was a chairman of the Russian War Relief and went to Lithuania to see how everything was. Those were the very hard years. On the picture with him are P. Rotomskis, G. Zimanas and P. Cvirka.